

APOKARIP

Ta jawén hawät do Jesus metä wät do ky n'aa hahÿh

1 Jesus Kristo metëeh do hahÿ kerih doo, ta hä P'op Hagä Do anoo doo, ta hä h'yy ka'eeh doo, ta karom hedoo do sa hä tametëeh hyb n'aa nayyw hē hawät do pan'aa. Jesus Kristo mejō wät ääs ta mejūū do seeh, wē ŷÿ, ŷ ta karom Jowāw, ēr pooj jé hawät do ky n'aa ēr hä tapanāk hyb n'aa. ²Baad ŷ berii wät sahōnh hē hä ŷ tametëeh doo, ŷ hapäh doo. Hahÿ né hē P'op Hagä Do ēr tamaher'oot doo, baad hadoo do Jesus Kristo metëeh do na-āāj hē. ³P'op Hagä Do ky n'aa edēng da jé hahÿ ta jawén hawät do ky n'aa ner'oot doo. Ky n'aa kedēng na-āāj hē jé hahÿ maa newēē doo, ky daheeh doo, edaa dāk do hyb n'aa takajaa doo.

⁴⁻⁵ŷ Jowāw, ŷ edēng Jesus hä h'yy ka'eeh do setsi hedoo do panang bä, Asija häd näng do häj n'aa bä habong doo. ŷ karēn P'op Hagä Do awäd had'yyt doo, setsi hedoo do ta Sahee^a tabag'āās do tyng n'aa pa hab'ëeh do na-āāj hē, Jesus Kristo na-āāj hē raky en'lym bē hä, ŷ karēn bē rah'yyb en'lym. Jesus Kristo né hē ti baad hadoo do her'oot doo. Tahajaa ji ky dahé bä taher'oot doo. Ti né hē jāām hē pooj jé dejēp do mahang ganä wät doo.^b Sahōnh hē badāk hahÿh bä habong do sa wahē n'aa wahē n'aa né hē tii.

Tak'ēp ŷ j'aa etsē, ŷ weh'ëeh Jesus ēr hä kamahän doo, tadajēp do hyb n'aa nesaa do ēr moo bok do hejōj mahänh ēr tabedëeb wät doo. ⁶Tak'ēp ŷ j'aa etsē, ŷ wehēē had'yyt hē Jesus, ta karapee tabag'āās do ēēr, ēr hä tanoo doo. P'op Hagä Do ta Yb wē moo bok doo, ta hä hyb n'aa jew'yyk do ēēr, tan'oo bä. Taw'āäts hē takabajaa had'yyt hē. Taw'āäts hē sahōnh hē tabagāā had'yyt hē. ŷÿ. Tii d' né hē. Taw'āäts hē.

⁷Bē hyb n'aa matakä da!

Ti awät da Kristo wē puh gabarëeh do mahang.

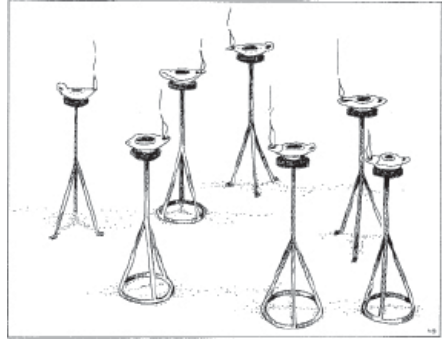
Sahōnh hē rabahapäh da.

Baa ej'oooh do sii hē rabahapäh da.

^a **1.4** P'op Hagä Do Sahee né hē tii. *Setsi* hedoo do P'op Hagä Do kyy kerih do hä takerii däg bä, baad had'op tahanäng pé tii. Ti hyb n'aa, P'op Hagä Do Sahee baad had'op doo, tahanäng pé ti *setsi ta Sahee*.

^b Jesus ganä wät do pooj jé ta wób ragenä boo né paawä, p'aa hēnh radejēp. Jāām pooj jé Kristo dejēp do mahang ganä wät do nadajēb wät doo.

Tii bā, sahōnh hē badāk
 hahỹ hā habong do a'oot
 da ta hyb n'aa.
 Ỹ. Tii d' né hē. Taw'ääts
 hē.

Setsi ta bag tyng heen n'aa (Apokarip 1.12)

8 “Ỹ né hē Aw-Pah, ỹ né hē
 Omekah. Ỹ né hē jāām hē pooj
 jé hawät doo, ỹ né hē tagadëg
 ub hawät doo”,^c näng Tak'ëp
 Hyb N'aa Jawyk Doo, P'op
 Hagä Do Sahōnh Hē Haj'ap
 Doo. “Ỹ né hē da hē hawät doo, p'ooj
 ub hawät doo, hỹ jawén
 awäd had'yyt doo”, näng mäh.

Aj'yy hadoo do Jowāw bahapäh do ky n'aa hahỹh

9 Ỹ Jowāw, bē hỹj hadoo doo, bē nemuun h'yyb jawyg gó ỹ
 gadoo ér hā rarahejää doo. Bē nemuun Jesus bag'ääs do karapee
 hadoo do ỹh. Tsytt dëg hā Pat-Mos häd näng doo hēnh majē ỹ
 ỹ rataj'oo gëet, ỹ maher'ood hōm do hyb n'aa paa P'op Hagä Do ér
 tamaher'oot doo, baad hadoo do Jesus metëeh do na-ääj hē. ¹⁰Ta
 tii bā ỹ bawät bā, met'uuh hā, Jesus Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ér
 hyb n'aa esee noo gó, P'op Hagä Do Sahee ỹ tah'yyb mahüüm. Tii
 bā, ỹ jó dāk hēnh ỹ maa napäh tak'ëp hadoo do kyyh, torōm-bet
 ky hadoo do ¹¹hahỹ da ky hadoo doo: “Ma kahé bäh kapōōs do
 hā merii da mahapäh doo. Tii bā mamejō hā ỹ h'yy ka'eeh do setsi
 hedoo do panang Asija häd näng do hāj n'aa bā habong do sa wē.
 Mamejō Epeso, Es-Mirina, Peh-Gamo, Tijatira, Sar-Des, Piradepija,
 Raw-Diseej häd enäh do panang hēnh”, näng ta kyyh.

¹²Tii bā, jawén ỹ p'aa hēnh ỹ begā wät ỹ bahapäh hyb n'aa
 jaa hā ỹ her'oot doo. Tii b' ỹ hapäh setsi ta bag tyng k'ääts tég
 gabarëeh do s'ëeb. ¹³Ta bag tyng mahang ỹ bahapäh aj'yy hadoo
 doo. Dawëet ta saroor, ta tsyym hā tagadäk. K'ääts tég gabarëeh
 do ta h'yyb mawyd. ¹⁴Nu hōng. Hawak ta sēen, kawad puw hawak
 doo. Tak'ëp tabawak. Gabarëeh ta matym, tëg hōō hadoo.
¹⁵K'ääts tég hahiin do hadëe jat do hadoo ta tsyym gabar'ëeng.

^c 1.8 Tii d' né hē Gereg kyy me: Ỹ né hē Aw-Pah ỹ né hē Omekah. Gereg kyy me Aw-Pah m' pooj jé
 hawät do rerih do retsén bā. Tagadëg ub hadoo do retsén do ti Omekah. Ti hyb n'aa jāām hē pooj
 jé hawät doo, tagadëg ub hawät doo, tahanäng pé tii.

Gawakaa do p'op hana do ky hadoo ta kyyh. ¹⁶Ta moo hub me setsi sagōōh rapadēek. Ta noo gó naa sēn-jeer séd demuun hāw padēek do ganyyh. Papŷŷj wasyk tak'ēp tagabarēeh do hadoo ta mamets gabarēeh.

¹⁷Aj'yy ŷ bahapäh bā, tūū ŷ badēe jat tii bā ta tsyym pa dajēp do hajad hōm do hadoo. Tii bā ta moo hub tadasooh hā ŷŷ, ti taky hadoo: “Eŷŷm manäh. ŷ né hē jāām hē pooj jé hawät doo, ŷ né hē tagadēeg ub hawät doo. ¹⁸ŷ né hē Hedēb Had'yyt Doo. ŷ dajēb né paawā, ŷ awād had'yyt hē hŷŷ kā. ŷ né hē dejēp do rababong bā, Ades hād nāng do tēg wē dāk doo”,^d nāng ta kyyh. ¹⁹“Ti hyb n'aa merii mahapäh doo”, nāng ta kyyh hā ŷŷ. “Merii mahapēē dāk doo, mahapäh doo, ta jawén hana do pan'aa na-āāj hē”, nāng ta kyyh. ²⁰“Ōm ŷ maher'oot hŷŷ kā nyy d' tahanāng pé ta ti setsi hedoo do sagōōh moh ŷŷ gó mahapēē wät doo, setsi ta bag tyng daheeh”, nāng mäh. “Setsi hedoo do sagōōh, setsi āās hā ŷ h'yy ka'eeh do setsi hedoo do panang bā habong do hag'āās doo. Setsi ta bag tyng, hā ŷ h'yy ka'eeh do setsi hedoo do panang bā habong doo”, nāng ta kyyh.

**Ta hā h'yy ka'eeh do Epeso panang bā habong
do hā Jesus maher'oot do hahŷŷh**

2 Ti taky hadoo:

—Hahŷŷ da merii karom ŷŷ hā, hā ŷ h'yy ka'eeh do Epeso panang bā habong do hag'āās do hā:

“Hahŷ setsi hedoo do sagōōh ta moo hub me padēek doo, setsi hedoo do ta bag tyng k'āāts tēg gabarēeh do mahang hawät do kyyh: ²ŷ hapäh sahōnh hē bē moo bok doo. Tak'ēp P'op Hagā Do wē bē moo bok ŷ hapäh. H'yy ganajēng doo me bē gadoo bē ahoop do ŷ hapäh. Dooch bē gado bā bē mahang nesaa do moo heb'ooh do ŷ hapäh. Bē metā wät, ŷ hapäh, nanāng ajyy daap men'yyh doo, 'Kristo mejūū do āā', hanāk doo. Daap ti ramenyyh bē hapēē dāg kän. ³H'yyb jawyg gó bē gado had'yyt hē baad nadoo do hēp ŷ n'aa bē ahoop doo. ŷ hapäh, ti dooh bē h'yy gejē hōm bā. ⁴Ti hadoo né hē, sét hē ti ŷ ganen'aak bē hā: Dooch ŷ bē kamahän wād bā, pooj jé ŷ bē kamahän wät doo da. ⁵Ti hyb n'aa taw'āāts hē bē hyb n'aa newē ta ti tak'ēp

^d 1.18 Hahŷŷ d' Jesus hanāng péh tii: “ŷ né hē ti dejēp do hā mejūū doo. ŷ né hē ti her'oot do nyy da ŷ bad'oo Ades hād nāng doo bā, dejēp do rababong bā habong do sa hā.”

bë es'õõs doo, ÿ bë kamanahãn wät doo. Taw'ääts hë bë t'yyd kamehĩn. P'aa hënh bë moo boo baad hadoo do pooj jé bë moo bok do paah. Bë t'yyd kamanehĩn bã, ÿ da ana bë wë, ÿ ado hõm da bë bag tyng tabasoo doo bã naa. ⁶Ti hadoo né hë, ti anäng na-ããj hë hahÿ baad bë bad'oo doo: Tak'ëp bë ganen'aak Nikoraw ma metëek do ky s'ũüt doo. ^e ÿ na-ããj hë tak'ëp ÿ ganen'aak tii.

⁷“Bë sahõnh hë, bë maa newë hã ÿ h'yy ka'eeh do jé pad'yyt hë kahet'aa do hã P'op Hagã Do Sahee maher'oot doo. Jé nesaa do hã j'aa ketsë do hã ÿ anoo da joom ji hed'ëep do ag tabepõh hyb n'aa, P'op Hagã Do panang bã hahäng doo.”^f

**Ta hã h'yy ka'eeh do Es-Mirina panang bã habong
do hã Jesus maher'oot do hahÿh**

⁸Ti taky hadoo:

—Hahÿh da merii karom ÿÿ hã, hã ÿ h'yy ka'eeh do Es-Mirina panang bã habong do hag'ääs do hã:

“Hahÿh da jããm hë pooj jé hawät doo, tagadëeg ub hawät doo, dajëp do paah, p'aa hënh ganã wät do kyyh: ⁹ÿ hapäh bë hã rarahejãã doo. ÿ hapäh bë kas'uut. Bë kasuud né paawä, bë h'yyb gó ti anäng hajõng baad hadoo doo. ÿ hapäh Judah buuj wób bë raky n'aa rejãã doo, nesaa do bë ky n'aa ranoo doo. Judah buuj sa noo né paawä, dooh karapé haa heh'äät rado bã tii. Nesaa Do Yb karom né tii. ¹⁰Bë eÿÿm manã bë ahoop do pan'aa. Bë wób radewäts b'ëeh da Dijab^g an'oo bã da, bë tametyy hyb n'aa, bë h'yy gejë hõm hyb n'aa paawä. Da hë had'yyt ub da ta ããh, ji moo sahõnh hë ta ããh bë da rano n'aa masoo doo. Taw'ääts hë bë h'yy gejë hõm manã hã ÿÿ, bë radejëeb bã na-ããj hë. Tii bã ÿ anoo da bë hã ji edëb heh'äät do ta sãm.

¹¹“Bë sahõnh hë, bë maa newë hã ÿ h'yy ka'eeh do jé pad'yyt hë kahet'aa do hã P'op Hagã Do Sahee maher'oot doo.

^e **2.6** Dooch ji hapëë wäd bã jaa ti Nikoraw. Jããm hë ji hapäh ta ky s'ũüt do ma met'ëek doo. Tahajaa mãh, sa nooh, ji awëë bã ta wób sa kabarii rahyb n'aa jew'yyk do tä n'aa. Tahajaa mã na-ããj hë ji h'yy karën do sii ji bahe'ÿÿh. Jesus hã h'yy ka'eeh do mahang rakarën rakamekuunh. ^f **2.7** Genesis 2.9

^g **2.10** Gereg kyy me ramaneëenh Nesaa Do Yb, Dijab. “Ji taky n'aa tapa had'yyt doo”, tahanäng pé ti Dijab.

Jé nesaa do hã j'aa ketsë doo, dooh da tahob bã banesaa hënh, pawóp nuu me däg radejëp do kamaneëënh doo.”^h

**Jesus hã h'yy ka'eeh do Peh-Gamo panang bã
habong do hã Jesus maher'oot do hahÿÿh**

12 Ti taky hadoo:

—Hahÿÿ da merii karom ÿÿ hã, hã ÿ h'yy ka'eeh do Peh-Gamo panang bã habong do hag'ãas do hã:

“Hahÿÿ da sën-jeer séd demuun hãw padëëk do hanäng do kyyh: ¹³ÿ hapäh, Nesaa Do Yb mejüü doo bã bë panang badäk.ⁱ ÿ hapäh ta ti hejooñh bë hã. Ti hadoo né hë, dooh hã ÿ bë h'yy gejë hõm bã. Dooh noo gó bë eréd wäd hã ÿ bë h'yy ka'eeh doo. Bë seeh, aj'yy ãn-Tipas häd näng doo, baad had'yyt hë këh ÿ n'aa her'oot do paa bë panang bã, Nesaa Do Yb bawät bã radaj'ëep noo gó na-ãäj hë dooh bë eréd wäd hã ÿ bë h'yy ka'eeh doo.

¹⁴“Ti hadoo né hë, ti anäng ta mahang ÿ ganen'aak doo: Ti anäng bë mahang Barãm, p'ooj ub hawäd wät do metëëk doo da habok doo. Isaraéw buuj maji sa wahë n'aa Barak häd näng do hã Barãm metëëh paa nyy da tah'yyb tatuk Isaraéw buuj, nesaa do ramoo bok hyb n'aa. Tametëëh ta hã nyy d' tabad'oo kabarii tä n'aa Isaraéw buuj rabawëh hyb n'aa, nyy d' tabad'oo sa ÿÿm nadoo do sii raba'ÿÿh hyb n'aa, tak'ëp baad nado né paawä ta ti P'op Hagä Do matym gó. ¹⁵Ti anäng na-ãäj hë bë mahang Nikoraw häd näng do karapee ma met'ëëk do ky s'üüt doo. ¹⁶Taw'ãäts hë bë t'yyd kamehiin, bë eréd ta ti nesaa doo, bë gado manä ta ti hadoo do bë mahang. Bë t'yyd kamanehiin bã, nayyw hë ÿ ana da bë wë. Sën-jeer noh ÿÿ gó naa ganyyh doo me ÿ gawats'iik da bë mahang nesaa do moo bok doo.^j

¹⁷“Bë sahõnh hë, bë maa newë hã ÿ h'yy ka'eeh do jé pad'yyt hë kahet'aa do hã P'op Hagä Do Sahee maher'oot doo. Jé nesaa do hã j'aa ketsë do hã, ÿ anoo da Manah häd näng do kejën

^h **2.11** Jesus hã ji h'yy kanae bã, ji hub dajëb bã, ji h'yyb tym dajëp hadoo na-ãäj hë ta jawén, tëëg hõo hënh ji P'op Hagä Do ky n'aa etyy noo gó. Ji h'yyb tym dajëp doo, dooh tagawatsig bã. Ji ahob had'yyt hë da. Ti hyb n'aa “pawóp nuu me däg radejëp doo” ta ti kamaneëënh.

ⁱ **2.13** *Ta tii bã Nesaa Do Yb mejüü tawén näng*, Roma buuj sa wahë n'aa *Sesa ramaneëënh* do tak'ëp panang buuj rahyb n'aa jew'yyk do hyb n'aa. Ta tii bã Jesus hã h'yy kana'eeh do tak'ëp rahyb n'aa jew'yyk na-ãäj hë sa kabarii wób, sa hã pé kabaj'aa doo. Sa kabarii rahyb n'aa jew'yyk panang buuj redoo né paawä, Nesaa Do Yb ti rahyb n'aa jew'yyk doo. Tak'ëp rarejää paa tii bã Jesus hã h'yy ka'eeh doo.

^j **2.16** Ta kyyh tak'ëp hejooñh doo, ta ti sën-jeer.

hõm doo.^k Jé nesaa do hã j'aa ketsë do hã ÿ anoo da na-ãäj hë pä hawak doo. Pä hã takerii däk da ta häd papuu, jããm hë pä gadoo do hapäh doo.”^l

**Jesus hã h'yy ka'eeh do Tijatira panang bä habong
do hã Jesus maher'oot do hahÿÿh**

18Ti taky hadoo:

—Hahÿÿ da merii karom ÿÿ hã, hã ÿ h'yy ka'eeh do Tijatira panang bä habong do hag'ããs do hã:

“Hahÿÿ da P'op Hagä Do T'aah kyyh, ta matym gabarëeh do tëëg hõo hadoo, k'ãäts tëg hahiin do hadëë jat do tak'ëp tagabarëeh do hadoo tsyym näng do kyyh: 19ÿ hapäh sahõnh hë bë moo bok doo. ÿ hapäh nyy da ÿÿh, ta wób na-ãäj hë bë kamahã. ÿ hapäh nyy da hã ÿ bë h'yy ka'eeh. ÿ hapäh bë da hadoo do bë masa. ÿ hapäh na-ãäj hë h'yy ganajëng doo me bë gadoo baad nadoo do bë ahoop doo. Pooj jé bë moo bok do bahãnh baad bë moo bok hÿÿ kä wë ÿÿ, ÿ hapäh na-ãäj hë.

20“Ti hadoo né hë, ti anäng hahÿ bë hã ÿ ganen'aak doo: Baad bë gadoo nanäng ÿÿnh nesaa doo, Jesabéw p'ooj ub hawät do tak'ëp nesaa do moo wät do hadoo doo. Këh ÿ n'aa rod ta daaj hë takamaneëenh. Ta ma metëëk doo me ta s'ee hënh tah'yyb mahüüm karapé haa. Sa ÿÿm, sa patug nadoo do sii rabahe'ÿÿh tan'oo bä. Hã ÿ h'yy kana'eeh do sa kabarii rahyb n'aa jew'yyk do tä n'aa rawëh tan'oo bä na-ãäj hë. 21ÿ gamedaa wät ta ti ÿÿnh t'yyd kamehüin hyb n'aa paawä. Ti hadoo né hë, dooh tat'yyd kamehüin bä. Dooh takarën bä teréd hõm bä ta patug nadoo do sa sii tabahe'ÿÿh doo. 22Ti hyb n'aa nahëë näng da ÿ an'oo bä. Tak'ëp rabahoop ÿ an'oo bä da ajyy ta sii ha'ÿÿh pé rat'yyd kamanehüin bä ÿÿnh sii rabahed'oo do hã. 23ÿ dej'ëep da ÿÿnh hadoo do karapee, tii bä sahõnh hë hã ÿ h'yy ka'eeh do jé pad'yyt hë habong do rahapäh da, ÿ né hë ti t'õp sahõnh hë sa h'yyb gó hanäng do hapäh doo, rahyb n'aa newëë do na-ãäj hë hapäh doo. Rabad'oo do pénh ÿ anoo da ta sãm sahõnh hë sa hã.

^k 2.17 Tabanawäng doo bä Isaraéw buuj rababok noo gó P'op Hagä Do an'oo had'yyt hë sa waa *Manah* ramaneëenh doo. Sa waa P'op Hagä Do anoo do ky n'aa gó Jesus beh'üüm hÿ pong jé ji awäd had'yyt hë hanoo do ji hã.

^l 2.17 P'ooj ub ranoo pä hawak do jé rats'yyt do sa hã, ti hyb n'aa hÿ pong jé Jesus bag'ããs bä, ta jãm n'aa hënh ji tagadoo tahanäng pé ti tahyb n'aa péh.

²⁴“ÿ maher'oot hÿÿ kã bÿeh, Tijatira panang bã habong do hã ÿ h'yy ka'eeh do wób, ÿÿnh hadoo do ma metëek do ky nas'üüt doo, ‘Nesaa Do Yb ky n'aa ta wób nahapäh doo’^m ramaneënh do ma kamanetëek doo. Baad bÿ baboo däk do hyb n'aa, dooh ÿ mejüü pé bÿ hã. ²⁵Jããm hÿ hahÿ ÿ karÿn bÿ hã: Taw'ãäts hÿ baad bÿ baboo däk doo da bÿ aboo had'yyt hÿ ÿ matëeh bã kã.

²⁶“Jé nesaa do hã j'aa ketsë do hã, ÿ matëeh bã kã ÿ karÿn do had'yyt moo wät do hã, ÿ anoo da tahyb n'aa jawyk hyb n'aa,ⁿ sahõnh hÿ badäk hahÿÿ hã habong do tabag'ãäs hyb n'aa, ²⁷⁻²⁸Ee hã ÿ tan'oo däk doo da ÿ hyb n'aa jawyk doo. Tak'ëp da j'aa kets'ëë do mejüü da sa hã, dooh rat'yyd mehÿn da ky nadah'eeh doo. Rarejãã da sa hã manajuu ji ganebëeh doo da tatu me sapaar s'ëëb, rabag'ãäs do heen n'aa. Nesaa do hã j'aa ketsë do hã, ÿ matëeh bã kã ÿ karÿn do had'yyt hÿ moo wät do hã, ÿ anoo da na-ãäj hÿ watom.^o

²⁹“Bÿ sahõnh hÿ, bÿ maa newë hã ÿ h'yy ka'eeh do jé pad'yyt hÿ kahet'aa do hã P'op Hagã Do Sahee maher'oot doo” —näng mã Jesus.

**Jesus hã h'yy ka'eeh do Sar-Des panang bã habong
do hã Jesus maher'oot do hahÿÿh**

3 Ti taky hadoo:
—Hahÿÿ da merii karom ÿÿ hã, hã ÿ h'yy ka'eeh do Sar-Des panang bã habong do hag'ãäs do hã:

“Hahÿÿ da setsi hedoo do P'op Hagã Do Sahee hã mejüü do kyyh, setsi hedoo do sagõõh hã mejüü do kyyh: ÿ hapäh sahõnh hÿ bÿ moo bok doo. Baad bÿ babok ta wób redoo né paawã, dajëp do hadoo bÿ h'yyb tym P'op Hagã Do hã, ÿ hapäh. ²Taw'ãäts hÿ bÿ h'yy kadawuung baad bÿ h'yy kana'eeh do hã! Kanahÿn d'os hÿ madaag is nã baad hadoo do bÿ mahang, edaa däk ta ti na-ãäj hÿ gawatsik. Taw'ãäts hÿ bÿ h'yy kahasaãb, ta ti bÿ mahang mad'aak do takahejój däk hyb n'aa,

^m **2.24** Ti noo gó ti abong ma matëg oow Jesus ky n'aa heréd hõm doo. Rahapäh mãh, sa nooh, *Nesaa Do Yb ky n'aa ta wób nahapäh doo*. Ta ti ky n'aa rama metëek jé sa hã ky s'üüt doo.

ⁿ **2.26** Tahajaa na-ãäj hÿ ji erii bã: “Jé nesaa do hã j'aa ketsë do hã, ÿ karÿn do moo wät do tadajëp bã kã, ÿ anoo da tahyb n'aa jawyk hyb n'aa.”

^o **2.27** Dooch baad ji hapëë bã nyy d' Jesus hanäng pé ÿ anoo da watom ta her'ood bã. Apokarip 22.16 hã Jesus ta daaj hÿ takamaneënh “watom tak'ëp gabarëeh doo”. Ti hyb n'aa, raj'aa etsë do hyb n'aa, ta bag tak'ëp gabarëeh do Jesus anoo da sa hã, tahanäng pé tahyb n'aa péh.

tanahãnh hyb n'aa. Ỹ hapëë däg kãn hỹỹ kã, bë moo bok do dooh baad had'op do tado bã P'op Hagã Do ỹ h'yy kaha'eeh do matym gó. ³Ti hyb n'aa, bë hyb n'aa es'ee bë gadoo do paah, baad hadoo do bë rama metëek doo. Bë hyb n'aa es'ee bë maa napãh do paah. Bë ky dahé tii. Bë t'yyd kamehiin! Bë h'yy kanadawuung bã, ỹ ana da bë wë bë h'yy kanapeet bã, hets'ëëk do ji ganada bã takajaa doo da. Dooh bë hapëë bã ny noo gó ỹ kajaa da bë wë.

⁴“Ti hadoo né hë, pawóp its bë mahang, Sar-Des panang bã habong doo, dooh rahasuuts padäg bã sa saroor. Dooh nesaa do ramoo boo hajõk bë wób rabahed'oo doo da, ỹ hanäng pé tii. Si ỹỹ rababok da tii. Hawak da sa saroor, baad rababoo däk do säm.^p ⁵Jé nesaa do hã j'aa ketsë do hã sa nemuun ỹ anoo da sa saroor hawak do rapadedëek hyb n'aa. Dooh da ỹ awug hõm bã sa häd edëb had'yyt do gadoo do sa häd kerih do heen n'aa hã naa. Ee matym gó, äãs ta karom sa matym gó na-ääj hë hahỹỹ da ỹ her'oot sa ky n'aa hã, ‘Hahỹ karapé haa tak'ëp ỹ kamahãn doo’, näng da këh ỹỹ.

⁶“Bë sahõnh hë, bë maa newë hã ỹ h'yy ka'eeh do jé pad'yyt hë kahet'aa do hã P'op Hagã Do Sahee maher'oot doo.”

**Jesus hã h'yy ka'eeh do Piradepija panang bã
habong do hã Jesus maher'oot do hahỹỹh**

⁷Ti taky hadoo:

—Hahỹỹ da merii karom ỹỹ hã, hã ỹ h'yy ka'eeh do Piradepija panang bã habong do hag'ääs do hã:

“Hahỹỹ da baad had'op doo, tsyt hë nesaa do mahãnh hawät doo,^q P'op Hagã Do heh'äät do kyyh. Hahỹỹ da sa wahë n'aa tak'ëp hyb n'aa jawyk do makū Dawi häd näng do panang noo tęg danãh' kyyh. Dooh hajaa pé noo gatsë pé ta ti noo gasëets hõm doo. Dooh hajaa pé noo gas'ëës pé ta ti noo gatsëë däk doo. Hahỹỹ da ta kyyh: ⁸Ỹ hapãh sahõnh hë bë moo bok doo. Bë hegãã, ỹ noo gasëets däk bë pooj jé ta noo hadoo doo.

^p 3.4 Hawak, baad had'op do ji bawät do ky n'aa, j'aa ketsë do ky n'aa na-ääj hë.

^q 3.7 P'op Hagã Do Judah buuj ramaneëenh, “Baad Had'op Doo, Tsytt Hë Nesaa Do Mahãnh Hawät Doo”.

^r 3.7 Hahỹỹ d' tahanäng pé tii: Jääm hë Jesus tii, panang Jerusarënh papuuji bã ji ajëë suun hanoo doo, Dawi panaa heh'äät do P'op Hagã Do ky däng do paa tabahadoo do hyb n'aa.

Dooch hajaa pé ta ti ranoo gatsëë bã.^s Nahejooj its né paawä bëëh,^t ÿ bë ky dahé had'yyt hë, dooch ÿ bë eréd bã. ⁹Nesaa Do Yb karom hã kä, Judah buuj wób noo kanesa doo, Judah buuj sa daaj hë rakamaneëëj né paawä karapé haa heh'äät nadoo do ÿ anoo da bë pooj jé rabehyy b'ëëh tûü bë raweh'ëëh hyb n'aa, bë ÿ kamahän né hë rabahapäh hyb n'aa. ¹⁰H'yy ganajëng doo me had'yyt hë bë baboo däk do hyb n'aa bë ÿ mejüü do paa hadoo, bë ÿ mo n'aa jesuu da tak'ëp hejooñh do mahänh, sahönh hë badäk hahÿÿ hã habong do sa wë kajaa do mahänh. Ta ti tawén kajaa da sa wë, ÿ metyy hyb n'aa sa hã.

¹¹“Edaa däk ÿ kajaa doo. Taw'ääts hë baad bë baboo däk doo da bë aboo had'yyt hë, ranado hõm hyb n'aa bë hã ta sãm bë hã ÿ ky däng doo. ¹²Jé nesaa do hã j'aa ketsë do hã ÿ anoo da P'op Hagä Do ÿ h'yy kaha'eeh do tób n'aa ta tu n'aa hadoo tabahadoo hyb n'aa.”^u Dooch takado hõm bã. ÿ anoo da ta tii bã tabayyw had'yyt hë. Ta hã ÿ erih da P'op Hagä Do ÿ h'yy kaha'eeh do häd. Ta hã ÿ erih da na-ääj hë P'op Hagä Do ÿ h'yy kaha'eeh do panang, Jerusarënh papuuj hadoo do häd, hÿ pong jé P'op Hagä Do wë naa hahyng doo. Ta hã ÿ erih da na-ääj hë hät ÿ papuuj.

¹³“Bë sahönh hë, bë maa newë hã ÿ h'yy ka'eeh do jé pad'yyt hë kahet'aa do hã P'op Hagä Do Sahee maher'oot doo.”

**Jesus hã h'yy ka'eeh do Raw-Diseej panang bã
habong do hã Jesus maher'oot do hahÿÿh**

¹⁴Ti taky hadoo:

—Hahÿÿ da merii karom ÿÿ hã, hã ÿ h'yy ka'eeh do Raw-Diseej panang bã habong do hag'ääs do hã:

“Hahÿÿ da Amen” häd näng do kyyh. Hahÿÿ da baad hadoo do had'yyt hë her'oot do kyyh. Hahÿÿ da sahönh hë tadu na do kyyh: ¹⁵ÿ hapäh sahönh hë bë moo bok doo. Dooch ÿ bë ty n'aa gesyng bã, dooch na-ääj hë tak'ëp ÿ bë kamahän bã. H'yy kanap'eed gó had'yyt hë bë babok wë ÿÿ. Jããm hë naëng häd ju do hadoo bëëh. Taw'ääts hë paawä naëng dagäp do hadoo

^s **3.8** Hahÿÿ d' tahanäng pé tii: Jesus an'oo däk sa hã ta tyw n'aa, baad P'op Hagä Do wë ramoo bok hyb n'aa. Dooch hajaa pé hewaät péh.

^t **3.8** Dooch rahyb n'aa jewyng bã ta wób sa matym gó, tahanäng pé tii. Dooch rahajöö bã na-ääj hë.

^u **3.12** P'op Hagä Do matym gó had'yyt hë j'aa kets'ëë do rababok da, tahanäng pé ti tahyb n'aa péh.

^v **3.14** “ÿÿ. Tii d' né hë. Taw'ääts hë”, tahanäng pé ti *amen*.

bëeh. Tii d' tanado bä, taw'ääts hē paawä naëng aju do hadoo bëeh. ¹⁶Ti nahado bëeh. Jääm hē naëng häd ju do hadoo bëeh! Ti hyb n'aa edaa däk bë ÿ makyys da, naëng häd ju do ji ka-aaw nyh doo da.^w ¹⁷Hahÿÿ da bë kyyh, 'Ää ma enäh. Sahõnh hē ti anäng ää wē, ää karēn doo. Dooh hyb n'aa ta see ää karēn péh', näk bë kyyh. Tii d' né paawä bë h'yyb, dooh bë h'yy kadawuung bä tak'ëp baad nado né bëeh, tak'ëp kasuud is do ji t'yyd mehīn do hadoo bëeh. Dooh bë h'yy kadawuung bä, bë ty temah do hadoo. Nu meby n'aa näng bë babok doo, saroor tamah do ta si n'aa hē hawät do hadoo bëeh! ¹⁸Ti hyb n'aa bë ÿ maher'oot hahÿÿ da: Taw'ääts hē hā ÿ bë ets'ēē k'ääts tēg gabarēeh do tēg hōō me ty näw däk doo, bë h'yyb tym gó bë ma enäh heh'äät hyb n'aa P'op Hagä Do matym gó. Taw'ääts hē hā ÿ bë ets'ēē hawak do bë saroor bë padedēek hyb n'aa, bë nu manebyng hyb n'aa ta si n'aa hē bë babok do hadoo do paa hyb n'aa. Taw'ääts hē hā ÿ bë ets'ēē ta biin ji matym gó ji hawuuk doo, bë bahapäh heh'äät hyb n'aa.

¹⁹“ÿ nabuuj gedoo ÿ kamahän doo. Mahÿÿnh do hadoo doo me ÿ metēek ÿ kamahän doo. Ti hyb n'aa, taw'ääts hē tak'ëp bë hyb n'aa tam'aah bë h'yy kawareem hyb n'aa P'op Hagä Do wē, bë erét hyb n'aa j'ooj madäk doo me bë h'yy ka'eeh doo. ²⁰Bë hyb n'aa matakä da! Tób noo^x bä ÿ bagēet, ÿ naēnh. Jé kēh ÿ maa newēē doo, tanoo gasēets bä, tii bä ÿ d' ajēē suun ta sii ÿ bawēh hyb n'aa.

²¹“Jé nesaa do hā j'aa ketsē do hā ÿ anoo da pa ÿÿ, ÿ bag'ääs do tyng n'aa jó tabasoo hyb n'aa da, ÿ j'aa ketsēē däk doo da, Ee bag'ääs do tyng n'aa jó ÿ baso däk doo da.

²²“Bë sahõnh hē, bë maa newē hā ÿ h'yy ka'eeh do jé pad'yyt hē kahet'aa do hā P'op Hagä Do Sahee maher'oot doo” —näng mä Jesus kyyh.

Hÿ pong jé P'op Hagä Do bag'ääs do tyng n'aa

Jowāw hapäh do ky n'aa hahÿÿh

4 Ta ti jawén ÿ hegää wät, ti hÿ pong jé nooh, noo gasēets hõm do ÿ bahapäh. Tii bä, pooj jé ÿ maa napäh do kyyh, tak'ëp

^w **3.16** P'op Hagä Do hā h'yy kana'eeh doo, naëng dagäp do hadoo. Tak'ëp P'op Hagä Do hā kamahän doo, naëng haju do hadoo. H'yy kanap'eed gó P'op Hagä Do wē hawät doo, naëng jääm hē häd ju do hadoo. Tak'ëp da Jesus makyys ta ti hedoo doo. Rahapēē né paawä ta ky n'aa, dooh rahyb n'aa p'eed bä.

^x **3.20** Ji h'yyb tym ky n'aa tii.

hadoo do toröm-bet ky hadoo doo, ky hadoo hã ȳȳ: “B'ëëp. As'ëëg wawëë hë, tii bã h̄y jawén hawät do ȳ metëëh da a hã.” ²Nayyw hë P'op Hagä Do Sahee ȳ tah'yib mahũum kãn tii bã. Tii bã ta bagã tyng n'aa ȳ hapäh h̄y pong jé. Ȳ hapäh ta jó hasooh doo. ³Tak'ëp tagabarëëh ta jó hasooh doo, pä gabarëëh do hapëëh do jas-peh häd näng do hadoo, pä ty gahiin do gabarëëh do kor-narina häd näng do hadoo na-ãäj hë. Ta tyng w'oo hã ti akëë sarahöd, pä tak'ëp gabarëëh do emerald häd näng do gabarëëh doo da. ⁴Ta bagã tyng n'aa w'oo hã ti atoonh 24 bagã n'aa tyng n'aa wób. 24 sa wahë n'aa ti at'oonh ta jó. Hewak sa saroor. K'ãäts tég gabarëëh do s'ëëb sa soog. ⁵Ta hoo gad'oo bã hasooh do ta bagã tyng n'aa hanaa awyb had'yit hë, tak'ëp tadarung, et'oom. Ta tyng pooj jé ti abëëh setsi ta bag hahöng doo. Setsi P'op Hagä Do Sahee hedoo do tii. ⁶Ta tyng pooj jé ti majat akajar paras-ko s'ëëb hadoo, tak'ëp taty ganäm pä tég hawak do hadoo.

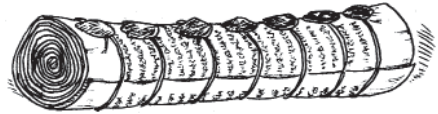
Ta hoo gad'oo bã, ta bagã tyng n'aa w'oo hã ji meheet pé kabaj'aa do ab'ëëh. Séd dó sa hã sa matym, sa mamets hã sa jó hã na-ãäj hë ramatym enäh. ⁷Awad reãw häd näng do hadoo ta see mamets, booj yb hadoo ta see mamets, aj'yy hadoo ta see mamets, wawii kapuuh do hadoo ta see mamets. ⁸Këg enäh kabaj'aa doo. Ji ma poo oow see pé ken'yih sa këg. Matym enäh sa këg hã, ta jó ta matym wób, ta yt hã ta matym wób. Adëb bã, atsëm na-ãäj hë P'op Hagä Do raj'aa etsëë had'yit hë. Hahȳy da sa kyyh:

“Tak'ëp baad had'op, tsyt hë nesaa do mahãnh hawät do Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, P'op Hagä Do Sahönh Hë Haj'ap Doo,
p'ooj ub hawät doo, da hë hawät doo, h̄y jawén hawäd had'yit doo”, nãk sa kyyh.

⁹Ta tii da tabagã tyng n'aa jó hasooh do hawäd had'yit do kabaj'aa do raj'aa etsë bã, ta hã raweh'ëëh bã, ta hã ratsebé bã, ¹⁰24 hedoo do sa wahë n'aa rabehyy bë had'yit hë tabagã tyng n'aa jó hasooh do pooj jé, hedëb had'yit do raj'aa etsë hyb n'aa. Rabag'ãäs do heen n'aa sa soog radatoonh tabagã tyng n'aa jó hasooh do pooj jé. Tii bã hahȳy da raj'aa etsë P'op Hagä Doo:

^Y 4.5 Sét ub P'op Hagä Do Sahee. Setsi tawén hapäh, numero setsi tak'ëp baad had'op tahanäng pé do hyb n'aa. Taw'ãäts hë tég eh do 1, tég nad'ëëd is do 4-5 ji ner'oot, ta ky n'aa ta tii bã hanäng do sii hë.

11 “Ōm né ti sahõnh hẽ
 pahuuj wät doo.
 Makarẽn do hyb n'aa
 mapahuuj wät sahõnh hẽ.
 Ti hyb n'aa rawén bok, ti
 hyb n'aa rawén ganyyh.
 Ti hyb n'aa taw'ãäts hẽ õm ji j'aa etsẽ,
 ji weh'ëeh Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo,
 P'op Hagä Do ër h'yy kaha'eeh doo.
 Taw'ãäts hẽ õm né hẽ ti
 sahõnh hẽ bagãã had'yyt doo”, nãk sa kyyh.

Kerih do kapõõs do heen n'aa (Apokarip 5.1-5)

5 Kerih do kapõõs do ky n'aa, B'ée T'aah ky n'aa daheeh hahÿÿh
 Tii bã, tabagã tyng n'aa jó hasooh do moo gó hub hẽnh ÿ
 bahapãh kerih do kapõõs doo, ta jó, ta gó na-ããj hẽ kerih
 doo. Setsi kets'aa dãk do ky n'aa jaw'yyk do heen n'aa kapõõs do
 poo gad'oo hẽnh.^z 2 Tii bã, ããs seeh tak'ëp kabaj'aa doo, ta kyyh
 tak'ëp hadoo do me tabeaanh: “Jaa pé tak'ëp hyb n'aa jawyk
 péh, hahÿ ky n'aa jaw'yyk do heen n'aa kets'aa dãk do hado hõm
 péh, kerih do kapõõs do tabapyn hõm hyb n'aa?”, nãng ta kyyh.
 3 Dooh ky gadoo péh. Hÿ pong jé, badãk hahÿÿ bã, t'õp dejëp do
 rababong bã na-ããj hẽ, dooh tak'ëp baad hadoo do kaw'yyt pé
 hajaa do kerih do kapõõs do tapyn bã taner'oot hyb n'aa ta hã
 kerih doo. 4 Tii bã tak'ëp ÿ baoot kanaw'yyt do hyb n'aa tak'ëp
 baad hadoo do kapõõs do hapyn péh, kerih do ner'oot péh. 5 Tii
 bã 24 hedoo do sa wahẽ n'aa see ky hadoo hã ÿÿ: “Aód manãh.
 Mahegãã, awad Reãw hadoo doo, Judah buuj sa seeh, Dawi
 panaa heh'ãät doo, ti né hẽ j'aa ketsẽ doo. Ti né hẽ hajaa kerih
 do kap'õõj dãk do tapyn hõm bã. Ti né hẽ hajaa setsi hedoo do
 ky n'aa jaw'yyk do heen n'aa ta hã kets'aa dãk do tado hõm bã”,
 nãng ta kyyh hã ÿÿ.

6 Tii bã, P'op Hagä Do bagã tyng n'aa mahang, ji meheet pé
 kabaj'aa do mahang, 24 hedoo do sa wahẽ n'aa hoo gad'oo bã
 ti agëet ÿ hapãh B'ée T'aah. Wyt ta maab hẽ ta rog tyw n'aa
 paa radaj'ëep noo gó. Setsi ta s'ããn, setsi na-ããj hẽ ta matym.

^z 5.1 Sét hẽ ky n'aa jaw'yyk do heen n'aa p'ooj ub rabats'aa dãk hyb n'aa jewyk do rerih do hã, jããm hẽ ta danãh tabapyn hyb n'aa. Hahÿ Jowãw hapãh doo, setsi ta ky n'aa jaw'yyk do heen n'aa ta hã tabets'aa padëek P'op Hagä Do an'oo bã, jããm hẽ sahõnh hẽ sa bahãnh hyb n'aa jawyk do bapyn hyb n'aa.

Setsi hedoo do P'op Hagä Do Sahee tii,^a badäk hahÿ haw'ääts hē kamejũ doo. ⁷Tii bā B'éé T'aah ana kån ta tyng jó hasooh do wē kã, tii bā tado däk kerih do kapõõs do ta tyng jó hasooh do moo gó hub hēnh hadäk doo. ⁸Tabado däk bā, ji meheet pé kabaj'aa doo, 24 hedoo do sa wahë n'aa na-ããj hē rabehty b'ëeh tũũ. Sét ken'lyh rapatsã kån ji metën doo, buu benyym do hood k'ääts tég gabarëeh do s'ëeb na-ããj hē. Buu benyym do in-sijëen häd näng do ta gó. P'op Hagä Do karapee, tsyt hē ta wē kasëew bong do ta hã raky n'aa etsëe do heen n'aa ta ti buu benyym doo. ⁹⁻¹⁰Tii bā kã, papuuj ky n'aa kã rejãm kån, B'éé T'aah hã rama ejãm doo. Hahÿ da sa kyyh:

“Öm né ti radaj'ëep do paah.

A majyyw me ta sãm mets'ëë hõm P'op Hagä Do wë,

ajyy, ÿÿj sahõnh hē panaa uuh,

ajyy, ÿÿj sahõnh hē sa kyyh her'oot do uuh,

sahõnh hē hãj n'aa babuj uuh,

sahõnh hē né hē badäk hahÿ bā habong do uuh.

A karapee mabag'ääs do rabahado padëek man'oo bā,

P'op Hagä Do er h'yy kaha'eeh do wë ramoo bok,

ta hã rahyb n'aa jew'yyk man'oo bā.

Badäk hahÿ bā rabag'ääs da man'oo bā.

Ti hyb n'aa, öm né ti tak'ëp hyb n'aa jawyg däk doo,

kapõõs do hã kerih do magado däk hyb n'aa,

ta ky n'aa jaw'yyk do heen n'aa ta hã ketsaa do mabado hõm

hyb n'aa”, nãk sa kyyh.

¹¹Tii bā ÿ hegãã wät, ÿ maa napëe däk tak'ëp hajõk do äãs sa kyyh. Tak'ëp né hē rakanekan äãs. Dooh ji haja bā ji etsén bā. P'op Hagä Do bag'ääs do tyng, kabaj'aa doo, 24 hedoo do sa wahë n'aa na-ããj hē ranu hawõõt. ¹²Tak'ëp hadoo do sa kyy me ramejãm. Hahÿ da rejãm doo:

“B'éé T'aah radaj'ëep do paah,

taw'ääts hē jããm ub tii, sét hē, sahõnh hē bagãã had'yyt doo.

Taw'ääts hē ti né hē sahõnh hē danäh!

^a 5.6 Taw'ääts hē ji ner'oot tég eh do 1, tég nad'ëed is do 4, ta ky n'aa ta tii bā takerih do sii hē. Sahõnh hē tahapäh doo, tahanäng pé ti *setsi hedoo do ta matym*. Sahõnh hē tahajaa, sahõnh hã tabag'ääs, tahanäng pé ti *setsi ta s'ään*.

Taw'ääts hē tak'ēp tahaj'ap do ta h'yyb gó tabawät!
 Taw'ääts hē tak'ēp tabahejooñh!
 Taw'ääts hē ji weh'ēeh, ji hyb n'aa jaw'yyk!
 Taw'ääts hē ta ti ji j'aa etsē!”, nāk sa kyyh.

¹³Tii bā ŷ maa napäh sahōnh hē kapahuuj wät doo, hŷ pong jé habong doo, badāk hahŷŷ bā habong doo, t'ōp dejēp do rababong bā, t'ōp tamii yt hā habong do na-āāj hē rejām doo:

“Tabagā tyng n'aa jó hasooh do hā, B'éé T'aah hā na-āāj hē, ēr j'aa etsē, ēr weh'ēeh, ēr hyb n'aa jawyyg had'yyt hē!
 Ti né hē tak'ēp rabahejooj had'yyt hē”, nāk sa kyyh.

¹⁴Tii bā ji meheet pé kabaj'aa do raky gadoo: “ŷŷ. Tii d' né hē. Taw'ääts hē”, nāk sa kyyh. Tii bā 24 wahē n'aa hedoo do rabehyy b'ēeh tūū P'op Hagā Doo, B'éé T'aah hadoo do rahyb n'aa jew'yyk hyb n'aa.

6 Kets'aa dāk do ky n'aa jaw'yyk do heen n'aa ky n'aa hahŷŷh ŷ hapäh jāām hē pooj jé kets'aa dāk do ky n'aa jaw'yyk do heen n'aa B'éé T'aah bado hōm doo. Tii bā ŷ maa napäh ji meheet pé kabaj'aa do see kyyh. Tak'ēp ta kyyh, darung do ky hadoo. “B'ēep ana!”, nāng. ²ŷ hegāā kän, tii bā kawaaro hawak do ti ahäng pój ŷŷ jé, tanaēēnh doo. Karaba ta jó hasooh do atón ta moo gó. Ta jó hasooh do hā takan'oo dāk ta soog.^b Ti tabahōm kän sahōnh hē ta majīī taj'aa et'ēek hyb n'aa, sa hāj n'aa hā tamejūū hyb n'aa kā.

³Kets'aa dāk do see B'éé T'aah bado hōm bā kā, ŷ maa napēē dāk kabaj'aa do see kyyh. “B'ēep ana!”, nāng. ⁴Tii bā anā kän kawaaro seeh. Hahiin tii. Ta jó hasooh do hā takan'oo dāk ta hejój, badāk hahŷŷ hā habong do rakamajīī hyb n'aa, sa da hadoo do radej'ēep hyb n'aa. Sēn-jeer tēg gaeh do kan'oo dāk kawaaro jó hasooh do hā.

⁵Ketsaa do see hā kā B'éé T'aah bado hōm bā kā, ŷ maa napēē dāk kabaj'aa do see kyyh. “B'ēep ana!”, nāng. ŷ hegāā kän, tii bā kawaaro hasus do ŷ hapēē däg kän. Ji nu metyy do nahēē ta jó hasooh do moo gó. ⁶Tii bā kā, ji meheet pé kabaj'aa do sa mahang

^b 6.2 Hyb n'aa jawyk do heen n'aa, j'aa ketsē do heen n'aa na-āāj hē ta ti soog.

ky ganyyh ji kyyh hād hadoo do hahỹỹ da her'oot doo: “Sét adëb bã ramoo bok do sãm, jããm hẽ da sét its kiw tiriig s'ëëb ta sãm. Sét adëb bã ramoo bok do sãm, jããm hẽ da tamawoob its kiw sewada hād nãng do s'ëëb ta sãm.^c Ti hadoo né hẽ, marejã manã joom oriib, joom uwa.” Nãng ta ti kyyh.

⁷ Kets'aa däk do see B'éé T'aah bado hõm bã kä, ỹ maa napëë däk kabaj'aa do see kyyh. “B'ëëp ana!”, nãng. ⁸ Ỹ hegãã kãn, tii bã kawaaro saw'aak do ỹ hapëë kãn. Ta jó hasooh do hād Dajëb. Ta jawén tabawät panang Ades hād nãng doo, dejëp do rababong doo bã. Sa hã takan'oo däk rabahej'oonh hyb n'aa, sét hẽ sa see dajëb had'yyt hẽ ran'oo bã ji meheet pé ken'yyh badäk hahỹỹ bã habong do uuh. Kaneb'ooh doo me, sah mahỹỹj, nahëë mahỹỹj, har'ëëng ji hawëh doo me radej'ëëp da.

⁹ Kets'aa däk do see B'éé T'aah bado hõm bã kä, rama ejuu do tyng hỹ pong jé hahãng do yt hã ỹ hapäh P'op Hagã Do kyyh ramaher'oot do hyb n'aa, Jesus Kristo ma met'ëëg wät do ranerét do hyb n'aa sa majiĩ radejëëb bong do sa h'yyb tym. ¹⁰ Hahỹỹ da raky hadoo tak'ëp hadoo doo me sa kyyh: “Ãã kariw n'aa sahõnh hẽ mabag'ããs doo, baad had'op doo, tsyt hẽ nesaa do mahãnh hawät doo, P'op Hagã Do heh'ãät doo, ny noo gó da maky n'aa etyy häj n'aa haw'ãäts hẽ habong do sa hã? Ny noo gó da ta sãm mababaanh, ãã radej'ëëp do hyb n'aa? H'ëëd pénh g'ee da?”, nãk sa kyyh. ¹¹ Tii bã kä ran'oo däk sa hã saroor hawak doo, rapadedëëk hyb n'aa. Tii bã takaher'ood däk sa hã, kanahën d'os hẽ ragada nã hyb n'aa, sahõnh hẽ sa hataa, sa wakãan hedoo do sa majiĩ radej'ëëp do pan'aa radejëp bã kä sa hã rabad'oo do paa hadoo.

¹² Ỹ hapäh kets'aa däk do see B'éé T'aah bado hõm bã kä. Tak'ëp k'ãäts katajus wät. Tak'ëp papỹỹj ty gamaug däk, pããn hasus do hadoo. Kamarab ty hahiin däk, majyyw ty gahiin doo da. ¹³ Sagõõh rakajäk tũũ badäk hahỹỹ bã, wiigo hād nãng do ag hapëëh do tũũ kejäk doo da bah'ood an'oo bã. ¹⁴ Wë badoo wäd kãn, ma kahé bãh ji apõõs doo da. Sahõnh hẽ waëë, sahõnh hẽ tsyt dëëg na-ããj hẽ rakahỹỹd kãn P'op Hagã Do an'oo bã. ¹⁵ Tii bã sahõnh hẽ badäk hahỹỹ bã habong do häj n'aa sa wahë n'aa, hyb n'aa jewyk do sii hẽ, warahén sa wahë n'aa sii hẽ, ma nãng do sii

^c 6.6 Tak'ëp da badäk hahỹỹ bã habong do rabas'aah da, tahanãng pé tii. Tak'ëp ta bahãnh taky n'aa gebah ji waa ti noo gó, rejuom do karejã däk do hyb n'aa.

hě, ta wób mejũũ do sii hě, sahõnh hě sa karom, sahõnh hě kariw n'aa temah do sii hě rakejën hõm pä gabeho doo gó sa wób, waëë bã, pä yb mahang sa wób. ¹⁶Hahỹỹ da rabetsëë waëë hã, pä yb hã na-ããj hě: “Bë kajãg ãã jó! ãã bë ejën tabagã tyng n'aa jó hasooh do mahãnh! ãã bë jejën B'ée T'aah ãã wë takawajãã do mahãnh. ¹⁷Takaja däk do hyb n'aa ta sãm baj tak'ëp ãm n'aa nãng doo, P'op Hagã Doo, B'ée T'aah daheeh ranoo doo. Dooch hajaa pé ked'ëëp péh”, nãk da sa kyyh.

144 miw kasëew bok do sa ky n'aa hahỹỹh

7 Ta ti jawén y hapëë däk ji meheet pé ããs. Papỹỹj hana hënh ta see bagëët, papỹỹj hahyng hënh ta seeh, ta karawaa me ta seeh, ta karawaa see me ta see bagëët. Ji meheet pé tabahëm do rameso padëëk, hëëj hã, akajar hã, b'aa hã rabanahëm hyb n'aa. ²Tii bã y hapëë däk ããs seeh, papỹỹj hana hënh naa hasëëk doo. Moo heen n'aa ta hã kerih do ji metsaa doo^d P'op Hagã Do hedëb had'yyt do ma tatón ta moo gó. Tii bã ji meheet pé ããs hedoo doo, sa hã takan'oo däk do hëëj hã akajar na-ããj hě rarejãã hyb n'aa, tamaher'oot tak'ëp hadoo doo me ta kyyh. Hahỹỹ da ta kyyh sa hã: ³“Bë rejã manã nã hëëj, akajar, joom. Pooj jé dó ãã ets'aa däk da ta heen n'aa P'op Hagã Do ër h'yy kaha'eeh do karom sa mabooh hã”, nãng ta kyyh. ⁴Tii b' y maa napëë däk nyy hě tii, ta heen n'aa sa mabooh hã kets'aa däk doo. 144 miw mäh, sahõnh hě 12 hedoo do Isaraëw^e taah sa panaa mahang.

⁵ Judah panaa mahang 12 miw,

Rubën panaa mahang 12 miw,

Gad panaa mahang 12 miw,

⁶ Aseer panaa mahang 12 miw,

Napatawi panaa mahang 12 miw,

Manaséh panaa mahang 12 miw,

⁷ Simijãw panaa mahang 12 miw,

Rewi panaa mahang 12 miw,

Isakah panaa mahang 12 miw,

⁸ Seburün panaa mahang 12 miw,

Joséh panaa mahang 12 miw,

Bën-Jamih panaa mahang 12 miw na-ããj hě.

^d 7.2 P'ooj ub sa moo heen n'aa hã takerii däk sa häd heen n'aa. Ta me rabats'aa däk sa h'ëëd hedoo doo. Ta me na-ããj hě rabats'aa däk kerih do hã taky n'aa jawyng däk hyb n'aa.

^e 7.4 Jakóh né ti *Isaraëw*.

Tak'ëp hajök do Jowāw hapäh do ky n'aa hahÿÿh

⁹Ta ti jawén ÿ hegãã wät, tii bä tak'ëp hajök do ÿ hapäh. Dooh ji haja bä ji etsén bä tak'ëp rabahajök do hyb n'aa. Sahõnh hē hāj n'aa buuj uuh, sahõnh hē panaa uuh, sahõnh hē né hē badāk hahÿÿ hā habong do uuh, sahõnh hē sa kyyh her'oot do uuh tii. P'op Hagä Do bag'ããs do tyng n'aa pooj jé, B'éé T'aah pooj jé rabab'ëéh. Hawak sa saroor. Sa moo gó rapatsëé madyyk g'aad hadoo, ratsebé do heen n'aa. ¹⁰Tak'ëp rageëéh hahÿÿ da:

“P'op Hagä Do är h'yy kaha'eeh do
tabagã tyng n'aa jó hasooh doo,
B'éé T'aah na-ãäj hē ti är hed'ëép doo!”, näk sa kyyh.

¹¹Sahõnh hē ããs rabab'ëéh P'op Hagä Do bag'ããs do tyng n'aa w'oo hã, 24 hedoo do wahë n'aa w'oo hã, ji meheet pé kabaj'aa do w'oo hã. Tii bä rabehyy b'ëéh tūū, tūū ramaboor ehyy bëéh, tii bä P'op Hagä Do hã raj'aa etsëé kån. ¹²Hahÿÿ da sa kyyh:

“ÿÿ. Tii d' né hē. Taw'ãäts hē!
Õm, P'op Hagä Doo, ãã h'yy kaha'eeh doo,
õm ãã j'aa etsëé had'yyt hē,
õm ãã hyb n'aa jewyyg had'yyt hē.
Tak'ëp mahajaa do a h'yyb gó tabawäd had'yyt hē.
A wë ãã tsebee had'yyt hē sahõnh hē ãã hã mabanoo do hyb n'aa.
Õm ãã wehëé had'yyt hē.
Sahõnh hē bagãã had'yyt do õm.
Tak'ëp mabahejooj had'yyt hē!
ÿÿ. Tii d' né hē. Taw'ãäts hē!”, näk sa kyyh.

¹³Tii bä 24 hedoo do wahë n'aa see ÿ teanh: “Jaa ti saroor hewak doo gó hab'ëéh doo? N'yy hēnh rahana?”, näng.

¹⁴Ti ÿ ky gadoo: “Dooh ÿ hapëé bä. Õm ti hapäh, hyb n'aa jawyk doo”, näng ÿ ta hã.

Ti hã ÿ taky hadoo: “Ti ti nanäng tak'ëp rabahoop noo gó hahob bong do paah. Sa saroor rahetsyyd bong, hewak sa saroor ran'oo bä B'éé T'aah majjyw hyb n'aa”,^f näng. ¹⁵“Ti hyb n'aa”, näng,

^f 7.14 Jesus sa hyb n'aa dajëp do hyb n'aa kawug hõm sahõnh hē nesaa do sa h'yyb gó hanäng do paah. Tii d' né hē tahanäng pé tii.

“P'op Hagä Do bag'ääs do tyng n'aa pooj jé rabab'ëeh. Ta hä ji hyb n'aa jaw'yyk do tób n'aa yt hä ta hä rahyb n'aa jew'yyk, ta wë ramoo bok adëb bä, atsëm na-ääj hë. P'op Hagä Doo, tabag'ääs do tyng n'aa jó hasooh do tabawät da sa mahang, sa hä tamoo n'aa jesuu da. ¹⁶Dooch rasa boo bä, dooh rahoo kaaj boo bä. Dooch papÿÿj bag tak'ëp baju do rahob boo bä, dooh na-ääj hë tak'ëp batäng do rahob boo bä. ¹⁷Tii d' tawén hadoo, B'éé T'aah, P'op Hagä Do bag'ääs do tyng n'aa hoo gad'oo bä hagëët do hag'ääs da sa hä, b'éé hagä n'aa ta masāāh baad tabahag'ääs doo da. Tamahūūm da ta tii, naëng ji hedëb had'yyt hë hanoo doo hënh. P'op Hagä Do awug hōm da sa ty nabëeh, ta tii bä dooh ji aód wäd bä do hyb n'aa”, näng 24 hedoo do wahë n'aa see kyyh.

Setsi däg do hadoo do kets'aa däk do ky n'aa hahÿÿh

8 Setsi däg kets'aa däk do ta ky n'aa jaw'yyk do heen n'aa B'éé bado hōm bä kä, badatih däk hÿ pong jé 30 minut tahyb n'aa péh.

²Tii bä setsi hedoo do ääs P'op Hagä Do matym gó hab'ëeh do ÿ hapëë kän. Tii bä takan'oo däk sa hä setsi gamehÿÿh do nahëeh, torōm-bet häd näng doo.

³Tii bä kä, ääs see ana kän, rama ejuu do tyng pa tabag'ëed däk. Buu benyym do ji ejuu do nahëë k'ääts tég gabarëeh do s'ëeb ta moo gó tatón. Tii bä hajōng buu benyym do in-sijëen häd näng do takan'oo däk ta hä, buu benyym do rama ejuu do tyng k'ääts tég gabarëeh do s'ëeb jó tama ejuu hyb n'aa, P'op Hagä Do karapee ta hä ky n'aa ets'ëë do daheeh P'op Hagä do hä takan'oo däk hyb n'aa.

⁴Tii bä ääs moo gó naa in-sijëen tsyg as'ëëg kän P'op Hagä Do wë. Atsyg as'ëëg kän ta wë, ta karapee ky n'aa ets'ëë do sa kyyh sii hë.

⁵Tii bä ääs bado däk buu benyym do nahëeh, rama ejuu do sëh me tah'aa däk, tii bä kä sahōnh hë hëej haw'ääts hë wë tadawäts hyy kän. Tii bä tetoow kän, daruu däk, awyb kän, k'ääts katajus kän.

Setsi gamehÿÿh do nahëë torōm-bet häd näng do ky n'aa hahÿÿh

⁶Tii bä kä, setsi hedoo do ääs gamehÿÿh do nahëë pats'ëë do ramatakä däk ragamehÿÿh hyb n'aa.

⁷Tii bä pooj jé hadoo do ääs gamehã kän ta gamehÿÿh do nahëeh. Tii bä kä, naëng tak'ëp dagäp do pä hado däk doo, tëëg hōo majyyw mahang kamekuuj däk do na-ääj hë kepyyj hyy kän hëej hënh. Tamawoob hë hadoo do see aooj jëë kän hëej bód.

Tamawoob hē hadoo do häj n'aa bä hanäng do uuh aooj jëë kãn b'aah. Sahõnh hē jawii aooj jëë kãn.

⁸Tii bä äãs see gamehã kãn ta gamehÿÿh do nahëeh. Tii bä kã, waëe hadoo tak'ëp p'op nu däk do kadaw'uuh do kadawäts tu akajar me. Akajar bód majyyw hado däk. ⁹Tamawoob hē ta me habong do uuh dejëp. Tamawoob hē akajar me habong do marakate uuh karejã bong.

¹⁰Tii bä äãs see gamehã kãn ta gamehÿÿh do nahëeh. Tii bä sagõoh tak'ëp haeh doo, ta bag tak'ëp hõo eh do hadoo, p'op naa tabadëe hyng. Tamii wób me, naëng k'ääts gó hana do wób me tabadëe kãn. ¹¹“Datsäng Doo”, sagõoh häd. Naëng uuh datsëe kãn ta ti haj'aa. Hajök badäk hahÿÿ hä habong do radejëp ta ti naëng datsäng do an'oo bä.

¹²Tii bä, äãs see gamehã kãn ta gamehÿÿh do nahëeh. Tii bä sét hē papÿÿj bãh, sét hē kamarab bãh karejã kãn. Pawóp hē papÿÿj bãh, pawóp hē kamarab bãh mad'aak doo, dooh takarejã bä. Tamawoob nuu me ji etyn bä sagõoh, tamawoob hē hadoo do see karejã wät. Rababong do paa badagyb däk. Sét adëb bä bód, sét hē atsëm bód dooh bag näng péh. ¹³Tii bä, ÿ baheg'ääs bä, ÿ maa napäh wawii p'op wë hä kapuuh do kyyh. Hahÿÿ da ta kyyh: “Tak'ëp baad nado da, tak'ëp baad nado da badäk hahÿÿ bä habong do sa hä, tamawoob hē äãs mad'aak do ragamehÿÿh do nahëe ragamehã bä kã. Tak'ëp baad nado né da sa hä ta ti an'oo bä!”, näng wawii kyyh.

9 Tii bä ji moo séd me hadoo do äãs kã gamehã kãn ta gamehÿÿh do nahëeh. Tii bä kã, ÿ hapäh sagõoh tũu, hëej hä hadäng doo.⁸ Ta hä takan'oo däk tak'ëp t'öp gadarong do tabanesaa hënh noo tæg. ²T'öp gadarong do banesaa do tanoo gas'ëes bä, ganyyh tæg tsyg tak'ëp hadoo doo, p'op hasëek doo, tæg hõo tsyg näng do hadoo. Papÿÿj, wë na-ääj hē ta tsyg ty gatsëe däk. ³Ta tsyg mahang ragenyyh sabakar. Jé pad'yyt hē, hëej haw'ääts hē sabakar baboo kãn. Sa hä takan'oo däk sëej betuuk doo da rabetuuk hyb n'aa. ⁴Kamejõ däk sa hä jawii, b'aah, joom na-ääj hē ranarejã hyb n'aa. Kamejõ däk sa hä jããm hē hëej haw'ääts hē habong do P'op Hagä Do ma heen n'aa sa maboore nanäng do rabetuuk hyb n'aa. ⁵Dooch takan'oo bä sa hä ta ti radej'ëep hyb n'aa, jããm hē takan'oo däk ji moo séd me kamarab

9.1 Ääs see tahyb n'aa pé ti sagõoh.

noo gó rarahejãã hyb n'aa hëej haw'ãäts hë habong doo. Datés do rahoop, sëej ji tetuuk do ji ahoop doo da. ⁶Ta ti bawät noo gó hëej haw'ãäts hë habong do ratyw n'aa esoos da radejëp hyb n'aa paawä, tak'ëp rabahoop do hyb n'aa. Ti hadoo né hë, dooh da rawyyd bä. Rakarën da radejëb paawä, ti hadoo né hë, dooh rahaja bä radejëb bä.

⁷Rakaneb'oooh noo gó ji enyyw hõm do kawaaro kaneb'oooh do pan'aa hadoo sabakar. Soog hadoo k'ãäts tæg gabarëeh do s'ëeb sa nuu gó hatoonh doo. Ajyy yÿj häd hadoo sa mamets. ⁸ÿÿj sëen hadoo sa sëen. Awad reãw häd näng do hadoo sa tæg. ⁹Sa h'yyb gatsapoog n'aa, h'yy kasep'ook sapaar s'ëeb hadoo. Tak'ëp maa nesaa do sa kæg kyyh, hajõng do kawaaro, kawaaro ratakyyk do na-ãäj hë kaneb'oooh doo hënh waj'aah do ky hadoo. ¹⁰Dõm enäh. Sëej hadoo sa w'oooh. Sa w'oo hã hana doo me ta mahÿÿj me hëej haw'ãäts hë habong do rabahoop ran'oo bä ji moo séd me kamarab noo gó. ¹¹Ãäs nesaa do t'õp gadarong doo gó tabanesaa hënh naa hanyyh doo, sa wahë n'aa. Eberew kyy me ta häd Abadõn. Gereg kyy me ta häd Aporijõn.^h

¹²Pooj jé tak'ëp nesaa do s'ëeh hadoo doo gó y hapäh do tabëej hõm kãn. Pawóp hë rahoop do pan'aa ti abong na.ⁱ

¹³Ji ma poo oow see pé hadoo do ãäs gamehã kãn tii bä ta gamehÿÿh do nahëeh. Tii bä, P'op Hagä Do pa hahäng do in-sijëen rama ejuu do tyng k'ãäts tæg gabarëeh do s'ëeb, ta sasu me habëeh do poo gesõm doo bä naa y maa napäh ky ganyyh doo. ¹⁴Hahÿÿ da ta ti kyyh ji ma poo oow see pé hadoo do ãäs hã: “Masood hõm ji meheet pé hedoo do ãäs tamii maeh do Éw-Parat häd näng doo bä kamaw'yyd däk doo”, näng poo gesõm doo bä naa ganyyh do kyyh. ¹⁵Tii bä tasood hõm ji meheet pé hadoo do ãäs, tamawoob hë hadoo do uuh badäk hahÿÿ hã habong do radej'ëep hyb n'aa. Ta ti noo gó bë no n'aa däg né hë, ta ti radej'ëep hyb n'aa ji meheet pé hedoo do ãäs P'op Hagä Do enyyw däk. ¹⁶ÿ maa napäh nyy hë sa warahén kawaaro jó hah'üüm doo: 200 milhões.

¹⁷Hahÿÿ da säh y hadoo doo gó y hapäh kawaaro, ta jó hah'üüm doo: Ty gahiin, tëeg hõõ ty hahiin do hadoo, jabaruut, saw'aak do na-ãäj hë sa h'yy gatsapoog n'aa. Kawaaro sa nuuh, awad reãw nuu häd hadoo. Sa noo gó naa ganyyh tëeg hõõ, tëeg tsyg,

^h 9.11 “Rejãã doo,” tahanäng pé ta häd.

ⁱ 9.12 Tamawoob hë hadoo do rahoop do pan'aa see 8.13 hã wawii her'oot do paa né tii.

saw'aak do na-ãāj hē. ¹⁸Tamawoob hē hadoo do uuh badāk hahỹỹ hã habong do dejëp, tëëg hõõ, tëëg tsyg, saw'aak do mahỹỹj. ¹⁹Sa hejój banã kãn sa noo gó naa, sa dõm hã naa. Aw'yy hadoo sa dõm. Sa dõm poo gad'oo hã nu enäh. Tii me rarejãã badāk hahỹỹ hã habong doo.

²⁰Hëej haw'ãäts hē habong do wób, nadejëp doo, sahõnh hē ta ti rabahapëë né paawä, dooh rat'yyd kamehĩĩn bã baad nadoo do ramoo bok do hã. Dooh reréd bã karap'aar h'yyb nesaa do rahyb n'aa jew'yyk doo. Dooh reréd bã sa kabarii rahyb n'aa jew'yyk doo. K'ãäts tëg gabarëeh do s'ëëb, k'ãäts tëg hawak do s'ëëb, k'ãäts tëg hahiin do s'ëëb, pä s'ëëb, b'aa s'ëëb ta ti sa kabariih. Dooh rahapëë bã, dooh ramaa napëë bã, dooh raboo bã. ²¹Dooh badāk hahỹỹ bã habong do rat'yyd kamehĩĩn bã ta wób radej'ëep do hã, ramehëm do hã, sa ỹym nadoo do sii, sa patug nadoo do sii rabeỹỹh do hã, ta wób sa ma rets'ëëk do hã.

Kerih do kapõõs do ky n'aa hahỹỹh

10 Tii bã ããs tak'ëp kabaj'aa do see ỹ bahapäh hỹ pong jé naa hahyng doo.^j Wë puh mahang tabahyng. Sarahöd ta nu pong jé tabakëë. Papỹỹj gabarëeh do hadoo ta mamets. Tëëg hõõ hadoo ta tsyym. ²Kerih do kapõõs do paa kapyn hõm do ta moo gó. Ta tsyym hub akajar jó tabahäng. Hëej hã ta tsyym s'ỹy bahäng. ³Tak'ëp ta kyyh, awad reãw häd näng do hahih wät do hadoo, ãm n'aa näng doo. Taky ganyyh bã, setsi hedoo do darung do raky gadoo. ⁴Ỹ berih bã paawä setsi hedoo do darung do sa kyyh, ỹ maa napäh kyyh hã ỹy, hỹ pong jé naa hahỹỹ da ky hadoo doo: “Merii manã setsi hedoo do darung do rahe'oot doo. Maher'ood manã da”, näng hỹ pong jé naa ky ganyyh do kyyh hã ỹy.

⁵Tii bã, ããs akajar jó, hëej hã na-ãāj hē hageët do ỹ hapëë wät doo, p'op ta moo hub tagadahëë kãn wë hã. ⁶Tii bã kã, hedëb had'yyt do häd gó, ky kaneh'ỹyt doo me taky däng. Wë, papỹỹj, kamarab, sagõõh, badāk hahỹỹh, sahõnh hē ta hã hanäng do sii hē, akajar ta me habong do sii hē pahuuj wät do häd gó né hē taky däng. Hahỹỹ da ta kyyh: “Dooh da P'op Hagä Do gadaa wäd bã. ⁷Ta gamehỹỹh do nahëë setsi hadoo do ããs kã gamehã bã kã, kaja däg kãn da P'op Hagä Do h'yyb däng do ji nahapäh nä doo.

^j 10.1 Badāk hahỹỹ bã naa Jowãw bahapäh tii.

Ta ky n'aa rod sa hã tametëeh do paa hadoo doo da né da”, nãng aãs kyyh.

⁸Tii bã kã, hỹ pong jé naa ky ganyyh do kyyh, pooj jé ỹ maa napãh doo, p'aa hënh taky hadoo hã ỹy. “Magado kerih do kapyn dãk doo, aãs akajar jó, hëej hã tsyym hãng do moo gó naa”, nãng ta kyyh hã ỹy. ⁹Tii bã ta wë ỹ bahôm, ỹ betseë kerih do tabanoo hyb n'aa hã ỹy. Ti taky hadoo hã ỹy: “Mado dæg. Makarëeb jëeh. Egëeh da a noo gó, mabaa bëeh hadoo. A wog gó da matsing”, nãng ta kyyh. ¹⁰Tii bã kerih do ỹ bado dãk ta moo gó naa, ỹ awa jëng. Egëeh né hë noh ỹy gó, mabaa bëeh hadoo. Ỹ karëeb jëng jawén paa bã, matsii kãn wok ỹy gó. ¹¹Tii bã rë tanyy ky hadoo hã ỹ hahỹy da: “Kamejô dãk a hã, p'aa hënh mamaher'oot hyb n'aa ta jawén hana do ky n'aa P'op Hagä Do metëeh do hajök do hëej haw'ããts hë habong do sa ky n'aa hã, hajông hãj n'aa babuuj sa ky n'aa hã, hajök hedoo do badãk hahỹy bã sa kyyh her'oot do sa ky n'aa hã”, nãng hã ỹ her'oot doo.

Pawóp hadoo do P'op Hagä Do ky n'aa rod sa ky n'aa hahỹy

11 Tii bã takan'oo dãk hã ỹy ji metyy n'aa nahëë ji tatu hadoo doo. Ti rë tanyy ky hadoo hã ỹy: “Ahôm, mety P'op Hagä Do rahyb n'aa jew'yyk do tób n'aa ta madawëet doo, ta gagod, h'ëed pénh tanu dãk. Mamety na-ããj hë P'op Hagä Do hã rama ejuu do tyng. Metsén ta tii bã P'op Hagä Do hyb n'aa jew'yyk doo, nyy hë. ²Mety manã P'op Hagä Do rahyb n'aa jew'yyk do tób n'aa wahoo. Ta ti takan'oo dãk P'op Hagä Do karapee nadoo do sa hã. ⁴² ta kamarab n'aa rababep panang Jerusarënh. Ti hyb n'aa mety manãh.^k ³Ỹ mejüü da pawóp hadoo do këh ỹ n'aa herot doo. Këh ỹ n'aa ramaher'oot da ta wób sa hã ta ti 1,260 ta ã noo gó.^l Saroor hebaan do hejoo do ji h'yy katón do heen n'aa rapadedëek da”, nãng ta kyyh. ⁴Pawóp hadoo do ta ky n'aa rod, pawóp hadoo do joom oriib, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, sahõnh hë bag'ããs do pooj jé habëeh do tii.^m Pawóp hadoo do ta bag tyng, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, sahõnh hë bag'ããs do pooj jé habëeh do ti na-ããj hë.ⁿ ⁵Sa majĩ rakarën bã rarahejã bã paawã sa hã,

^k 11.2 Rawén bep da, raty n'aa ges'yyk do hyb n'aa P'op Hagä Do tób n'aa wahoo. Rakarën rarejãã tii. Doo rahyb n'aa jewyyg bã da, tahaanãng pé tii.

^l 11.3 1,260 ta ãh hedoo doo, 42 kamarab né tii, tæg nad'ëed is do 2 hã takerii dãk doo.

^m 11.4 P'op Hagä Do ky n'aa rod Sakarija hãd nãng do hapãh do paa ti ta tii.

ⁿ 11.4 Joom oriib, ta bag tyng pawóp hadoo doo, ta ky n'aa rod sa metëë n'aa tii.

tëeg hõõ ganyyh sa noo gó naa sa majĩ ragawats'iik hyb n'aa. Tii da radej'ëep sahõnh hẽ sa hã rarejãã karẽn do paawã. ⁶P'op Hagã Do an'oo däk sa hã 42 kamarab noo gó naeng nadots wäd ran'oo bã, P'op Hagã Do ky n'aa raheer'ood nuuj jé. P'op Hagã Do an'oo däk majyyw hado däk ran'oo bã naeng. Tan'oo däk na-ããj hẽ sahõnh hẽ hedoo pé baad nadoo doo me badäk hahỹ rarejãã. Rakarẽn do pénh tii d' rabad'oo P'op Hagã Do anoo sa hã.

⁷Rabahajaa bã kä P'op Hagã Do ky n'aa ramaher'oot doo, 42 kamarab bahëej jëng bã kä, tabanas'aa, tak'ëp t'öp gadarong doo gó naa, tabanesaa hënh naa hanyyh do kamaj'ĩ da sa wë, taj'aa et'ëek da sa hã, tadej'ëep da. ⁸Panang ky n'aa etsëeh do tyw n'aa bã abë hõm da sa kamag n'aa. Panang Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do repëem däk do paa ti panang ky n'aa etsëeh doo. Sodoma, Esit na-ããj hẽ ramaneëenh ta ti panang häd wób.^o ⁹Sahõnh hẽ né hẽ badäk hahỹ bã habong doo, ajyy, yỹj, sahõnh hẽ panaa uuh, sahõnh hẽ sa kyyh her'oot do sa uuh, sahõnh hẽ hãj n'aa babuj uuh na-ããj hẽ, tamawoob hẽ ta ãh, sét hẽ ta bód ta jó noo gó raheg'ããs da sa kamag n'aa paah. Dooch da ran'oo bã sa kamag n'aa radakã jëe bã. ¹⁰Sahõnh hẽ badäk hahỹ hã habong do ratsebé da pawóp hadoo do dejëp do paa sa hyb n'aa. Tak'ëp ratsebé do hyb n'aa kä, sa matym n'aa ramejũũ da sa da hadoo do wë. Tii d' rawén d'oo tak'ëp rabahoop do hyb n'aa paa pawóp hadoo do ta ky n'aa rod sa moo gó.

¹¹Ti hado né paawã, tamawoob hẽ ta ãh, sét ta bód ta jó jawén paa bã, ta pahuunh do ji edëb hanoo do P'op Hagã Do hã hana do edëeb bong sa kamag n'aa paah. Edëb bë kãn. Tak'ëp rabeỹym bong sahõnh hẽ ta ti hapäh doo. ¹²Tii bã pawóp hadoo do ramaa napëe wät kyyh tak'ëp hadoo do hỹ pong jé naa. “Bë as'ëeg wawëe hẽ”, näng ta ti kyyh sa hã. Tii bã wë puh mahang rabas'ëeg kãn hỹ pong jé sa majĩ matym gó.

¹³Ti noo gó né hẽ tak'ëp k'ããts katajus wät. Tób panang bã hatoonh do ji moo sahõnh hẽ ken'yyh sét hẽ kag'ëed bëeh. ⁷miw panang buuj dejëp k'ããts katajuus do haj'aa. Ta wób kä, kedëeb bong do raj'aa etsëe wäd kãn tii bã P'op Hagã Do hỹ pong jé hawät doo.

¹⁴Tabëej hõm kãn pawóp däg kä tak'ëp nesaa do s'ëeh hadoo doo gó y hapäh doo. Tamawoob hẽ hadoo doo kä ti awät nä.

^o 11.8 Jerusarënh panang hã rapes'ããp tii.

Setsi däg do gamehÿÿh do nahëë ky n'aa hahÿÿh

¹⁵Tii bã setsi hedoo do ããs kã gamehã kãn ta gamehÿÿh do nahëëh. Tii bã hajõng kyyh tak'ëp ky hedoo do ky ganã kãn hÿ pong jé. Hahÿÿ da sa kyyh:

“Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ër h'yy kaha'eeh doo,
Kristo tah'yyb däng do na-ããj hë tii kã hÿÿ kã sahõnh hë
badäk hahÿ bag'ããs doo.
Tabagãã had'yyt da”, nãk sa kyyh.

¹⁶Tii bã 24 hedoo do wahë n'aa, sa bagã tyng n'aa jó hat'oonh do rabehty b'ëeh P'op Hagã Do matym gó. Tüü sa maboort me rabehty bëeh, P'op Hagã Do raj'aa etsëë kãn. ¹⁷Hahÿÿ da sa kyyh:

“A wë ãã tseb'ee, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, P'op Hagã Do Sahõnh Hë Haj'ap Doo.

Õm né ti da hë hawät doo, p'ooj ub hawät doo, hÿ jawén hawäd had'yyt doo.

A wë ãã wén tseb'ee, tak'ëp hadoo do a hejój mametã däk do hyb n'aa, sahõnh hë mabagãã däg kãn do hyb n'aa.

¹⁸Tak'ëp sahõnh hë häj n'aa babuuj rakawajãã paa a wë.

Kaja däg kãn hÿÿ kã makawajãã doo gó ta sãm mabaanh doo.

Kaja däk dejëp do paa nesaa doo hënh maky n'aa etyy doo.

Kaja däk na-ããj hë ta sãm baad hadoo do manoo do a ky n'aa rod sa hã,

tsyt hë a wë kasëëw bong doo, õm weh'ëeh do sa wë na-ããj hë.

Tii d' mabad'oo ky n'aa nets'ãs do sa hã, ky n'aa etsëeh do sa wë na-ããj hë.

Õm rejãã da badäk hahÿ rejãã doo”, nãk sa kyyh.

¹⁹Tii bã noo kasëëts däg kãn P'op Hagã Do rahyb n'aa jew'yyk do tób n'aa hÿ pong jé hasooh doo. Ta hood P'op Hagã Do ky n'aa enooh do rahyb n'aa esee do hood n'aa ji hapëë kãn tii bã ta gó hahäng doo. Tak'ëp tabawyp tii bã, tak'ëp tadarung, et'oom, naëng tak'ëp dagäp do pä hado däk do kajäg kãn.

ÿÿnh, tabanas'aa daheeh Jowãw hapäh do ky n'aa hahÿÿh

12 Tii bã kã, tak'ëp meuj n'aa nãng do heen n'aa ganyyh wë hã. ÿÿnh ganyyh. Papÿÿj gabarëeh doo da ta saroor tagana doo.

Kamarab jó tabagëët. 12 sagõõh ta nuu gó hasooh do hã.^p 2 Etaaah ÿ̃nh hadoo doo. Tak'ëp tabawaam ajãn mahÿÿj ganyyh do hyb n'aa.

³Tii bã tak'ëp meuj n'aa nãng do heen n'aa see ganyyh wë hã. Tabanas'aa hahiin do tak'ëp haeh do ganyyh. Setsi ta nuuh. Setsi ta soog. Ji moo sahõnh hë ta s'ããn, dõm nãng.^q 4 Tamawoob hë hadoo do uuh sagõõh tadewãts hyng tũũ hëej hã ta dõm me. ÿ̃nh hedoo do ajãn benãng do pan'aa pooj jé tabanas'aa bag'ëed dãk, ajãn benyy dãk bã kã nayyw hë tabawëh hyb n'aa paawã. ⁵Tii bã ta t'aah aj'yy enyy dãg kãn. Dooch tabanas'aa haja bã ÿ̃nh hadoo do t'aah tawëe jëe bã, nayyw hë P'op Hagã Do masãg kãn do hyb n'aa ta wë, tabagã tyng n'aa wë kã. Sahõnh hë hãj n'aa buuj ÿ̃nh hadoo do t'aah bag'ããs da. Tagawats'iik da ta hã ky nadah'eeh doo.^r ⁶Tii bã ÿ̃nh hadoo do kejën hõm tabanawãng hënh, ta pooj jé P'op Hagã Do benyyw dãk doo hënh. Ta tii bã ÿ̃nh rabahagãã kãn 1,260 ta ã noo gó.^s

⁷Tii bã rakaneb'ooh hÿ pong jé. Mikéw kã, ããs sa wahë n'aa, ããs ta sii habong do rakaneboh kãn tabanas'aa sa sii, ããs nes'aa padëek do tabanas'aa karapee sa sii. ⁸Tabanas'aa rakamajë boo né paawã Mikéw sa wë, dooh tahaja bã Mikéw. Ti hyb n'aa dooh takan'oo wäd bã hÿ pong jé raboo boo bã, tabanas'aa hã, ta karapee sa hã. ⁹Tabanas'aa yb paa radawãts hyng tũũ. Ti né hë ti aw'yy hadoo do p'ooj ub hawät do Dijab ramaneëënh doo, Nesaa Do Yb. Ti né hë ti ta s'ee hënh, dawëe P'op Hagã Do mahãnh sahõnh hë badãk hahÿÿ hã habong do h'yyb mahũum do paah. Badãk hahÿÿ hënh radawãts hyng, ããs nesaa do ta karapee hedoo do daheeh.

¹⁰Tii bã ÿ̃ maa napãh tak'ëp hÿ pong jé her'oot doo. Hahÿÿ da ta kyyh:

“Kaja dãg kãn hÿÿ kã P'op Hagã Do ji ted'ëep do Nesaa Do Yb hejój mahãnh.

Kaja dãg kãn na-ããj hë ta hejój me sahõnh hë tabag'ããs doo. Kristo, P'op Hagã Do H'yyb Dãng Do hyb n'aa jawyg dãk hÿÿ kã sahõnh hë sa bahãnh.

^p 12.1 Isaraéw buuj P'op Hagã Do karën do moo bok do heen n'aa tahyb n'aa pé ta ti ÿ̃nh.

^q 12.3 Nesaa Do Yb né hë ti tabanas'aa.

^r 12.5 Gereg kyy me hahÿÿ da takerii dãk: “Sapaar s'ëeb tabagã n'aa heen n'aa da.” Sa moo gó bagã n'aa ratõn rabag'ããs do heen n'aa. Sapaar s'ëeb tabag'ããs do heen n'aa, tagamawats'iik do ta majiã, ta hã ky nadah'eeh doo, tahanãng pé tii. Jesus ky n'aa né ti hahÿÿh.

^s 12.6 42 kamarab tii. Tamawoob hë ta baab, ji ma poo oow see pé kamarab ta jó tii.

Tii d' tawén hadoo, P'op Hagä Do dawäts hyng do hyb n'aa är hÿÿj hedoo do

ky n'aa tapa had'yyt hē do P'op Hagä Do matym gó.

¹¹ B'éé T'aah majyyw hyb n'aa,

ta ky n'aa ramaher'oot do hyb n'aa, raky daheeh do hyb n'aa na-ãäj hē

ta ti raj'aa et'ëek ta ti sa majiĩ, Nesaa Do Yb.

Dooh ta bahãnh rakamahãn bã badäk hahÿÿ hã ji hawät doo.

Ti hyb n'aa, dooh reÿÿm bã dajëb hã.

¹² Ti hyb n'aa, bë tsebee hÿ pong jé.

Sahõnh hē bë hÿ pong jé habong do bë tsebee!

Bëë kä, badäk hahÿÿ bã habong doo,

akajar me habong do na-ãäj hē,

tak'ëp nesaa da bë hã bë wë Dijab bahyng do hyb n'aa.

Tak'ëp né hē takawajãän,

tahapëë däk do hyb n'aa edaa däk radawäts geët doo",

näng hÿ pong jé her'oot do kyyh.

¹³ Tabanas'aa bahapäh bã kä ti tũu, badäk hahÿÿ hēnh radawäts hyng doo, ta no n'aa masoo ÿÿnh t'aah henäng doo. ¹⁴ Dooh tabanas'aa haja bã, ÿÿnh hadoo do hã takan'oo däk do hyb n'aa wawii tak'ëp haeh do këg, tabanawäng hēnh ta hã tabenyyw däk doo hēnh takapuh hõm hyb n'aa, takejën hyb n'aa. Ta tii bã rabahag'ãäs ta hã tamawoob hē ta baab, ji ma poo oow see pé kamarab ta jó. Dooh aw'yy hadoo do haja bã ta t'iĩ hēnh tahõm bã. ¹⁵ Tii bã aw'yy hadoo do etsós wät naëng. Tamii hado däk. Takarën paawä wän n'aa hejooñh do bahëm hyng ÿÿnh. ¹⁶ Dooh tahaja bã. ÿÿnh hadoo do k'ãäts masaa kãn. K'ãäts karëeb jëng tamii tabanas'aa noo gó ganyyh doo. ¹⁷ Ti hyb n'aa tak'ëp tabanas'aa kawajãän kãn ÿÿnh wë, ti hyb n'aa ahõm kãn ÿÿnh hadoo do panaa wób sa wë takamaj'iĩ hyb n'aa. P'op Hagä Do mejũũ do ky dah'eeh do ti ta panaa wób,^t Jesus ky n'aa nerét doo. ¹⁸ Tii bã akajar nabyy me tabanas'aa bag'ëed däk.

Tabanas'aa see akajar me naa hanyyh do ky n'aa hahÿÿh

13 Tii bã ÿ hapäh tabanas'aa see akajar me naa hanyyh doo. Setsi ta nuuh. Ji moo sahõnh hē ta s'ãän. Ta s'ãän hã

^t 12.17 Jesus hã h'yy ka'eeh do tii.

ti atoonh ta soog. Sét ken'yyh ta nuu hã takerii däk ta häd wób P'op Hagä Do tah'yyb rejãã doo. ²Awad rewopaad häd näng do häd hadoo ta ti tabanas'aa ÿ hapäh doo. Awad see péh, uus häd näng do hadoo ta tsyym, ta mooh. Awad reãw häd näng do noo hadoo ta nooh. Tabanas'aa seeh, dõm näng doo,^u pooj jé ÿ hapäh doo, an'oo däk ta hejój, tabag'ããs doo, tabanas'aa akajar me hanyyh do hã. Tan'oo däk na-ããj hẽ ta hã tak'ëp tahyb n'aa jawyg däk hyb n'aa. ³Akajar me hanyyh do tabanas'aa nuu see hã ta rog noo eh do paa tyw n'aa. Dajëp ji edoo né paawä ta rog mahÿÿj, dooh tadajëb bã. Mah'uu däk ta rog. Ti hyb n'aa, sahõnh hẽ badäk hahÿÿ bã habong do rahyb n'aa meuunh, rawén ky süüt tabanas'aa tame hanyyh doo. ⁴Tii bã badäk hahÿÿ bã habong do rahyb n'aa jewyyg däg kãn tabanas'aa dõm näng doo, tabanas'aa akajar me hanyyh do hyb n'aa jawyg däk tan'oo däk do hyb n'aa. Tabanas'aa akajar me hanyyh do na-ããj hẽ rahyb n'aa jew'yyk. Hahÿÿ da sa kyyh: “Doo hahÿ tabanas'aa akajar me naa hanyyh do hadoo péh. Doo hajaa pé ta hã j'aa ketsë péh”, nãk sa kyyh.

⁵Tii bã tabanas'aa akajar me hanyyh do hã takan'oo däk ta hã hẽ taj'aa etsë ta ky n'aa hã. Takan'oo däk ta hã ta her'oot doo me P'op Hagä Do tah'yyb rejãã doo. Takan'oo däk ta hã 42 kamarab noo gó h'yyb jawyg gó tamejũũ hyb n'aa. ⁶Tii bã ta her'ood kãn nesaa do P'op Hagä Do tah'yyb rejãã doo. Ta her'ood kãn P'op Hagä Do häd rejãã doo. Taky n'aa rejãã P'op Hagä Do karapee, P'op Hagä Do panang, hÿ pong jé habong do na-ããj hẽ. ⁷Takan'oo däg kãn ta hã P'op Hagä Do karapee, tsyt hẽ ta wë kasëew bong do wë takamaj'ĩĩ hyb n'aa. Takan'oo däk sa hã taj'aa et'ëek hyb n'aa. Tii bã takan'oo däk ta hã, sahõnh hã tamejũũ hyb n'aa. Sahõnh hẽ badäk hahÿÿ hã habong do hã, ajyy, ÿÿj sahõnh hẽ sa panaa hã, sahõnh hẽ sa kyyh her'oot do hã, sahõnh hẽ hãj n'aa babuuj hã tamejõ kãn. ⁸Sahõnh hẽ badäk hahÿÿ bã habong doo, sa häd kanerii däk do edëb had'yyt hẽ gadoo do heen n'aa hã raj'aa etsë da tabanas'aa. B'éé T'aah, badäk hahÿÿ bã tadu dahäng noo gó naa P'op Hagä Do h'yyb däng do tadajëp hyb n'aa, ta ti ti ji edëb had'yyt do heen n'aa danãh.^v

^u 13.2 Nesaa Do Yb tii.

^v 13.8 Ta tii hã sa häd kerih doo, dooh raj'aa etsëe bã tabanas'aa.

⁹Taw'ääts hē sahōnh hē maa nap'ēeh do ramaa newēē hahȳȳh:
¹⁰“Jé sa hā P'op Hagä Do h'yyb däng do sa majiĩ rameso padēēk
 hyb n'aa,
 sa majiĩ moo gó rakameso däk né da.
 Jé sa hā P'op Hagä Do h'yyb däng do sēn-jeer me radej'ēēp
 hyb n'aa,
 sēn-jeer me radejēp né da.”

Ti hyb n'aa taw'ääts hē h'yyb jawyg gó P'op Hagä Do karapee tsyt hē ta wē kasēew bong do ragadoo ta tii. Taw'ääts hē dooh rah'yy gejë bā Jesus hā rah'yy ka'eeh do hā.

Tabanas'aa see k'ääts gó naa hanyyh do ky n'aa hahȳȳh

¹¹Tii bā tabanas'aa see k'ääts gó naa hana doo kã ȳ bahapēē kãn. Pawóp hē ta s'ään. B'éé t'aah s'ään hadoo ta s'ään. Tabanas'aa dōm näng do hadoo ta kyyh.^w ¹²Tabanas'aa akajar me hanyyh do paa hejój gó, sahōnh hē ta ti hyb n'aa jawyk doo gó tabanas'aa k'ääts gó hana do bawät. Tabanas'aa pooj jé hanyyh do ky gabuuj gó tamoo wät sahōnh hē tamoo wät doo. K'ääts gó hana do anoo sahōnh hē badäk hahȳȳ bā habong do rahyb n'aa jew'yyk tabanas'aa ta nuu see rog mah'uu däk do paah. ¹³Tak'ēp meuj n'aa näng do heen n'aa tabanas'aa k'ääts gó hanyyh do moo wät. Tēēg hōō sii hē adēē hyng tūū h̄y pong jé naa tan'oo bā badäk hahȳȳ bā habong do sa matym gó. ¹⁴Meuj n'aa näng do heen n'aa tabanas'aa tame hanyyh do paa ky gabuuj gó tamoo wät do hyb n'aa, tawad'ii kãn badäk hahȳȳ hā habong doo. Tamejūū sa hā, kabarii tabanas'aa rog näng do paa heen n'aa ratama hyb n'aa, ta tii hā raweh'ēēh hyb n'aa. Tabanas'aa rog näng do paa né paawä, sēn-jeer haj'aa, edēp nä. ¹⁵Tii bā tabanas'aa k'ääts gó naa hanyyh do hā takan'oo däk, kabarii tabanas'aa rog näng do paa heen n'aa tabedēb geēt hyb n'aa kã. Kabarii hedēb wät do hyb n'aa, er'ood kãn. Tamejūū radej'ēēp hyb n'aa sahōnh hē kabarii ta heen n'aa hā hyb n'aa najew'yyk doo. ¹⁶Tamejūū na-āāj hē, sahōnh hē badäk hahȳȳ bā habong do sa moo hub hā tanado bā sa maboer hā radadäk ta heen n'aa. Ky n'aa nets'äs do hā, ky n'aa etsēeh do hā, ma näng do hā,

^w 13.11 Kaja hē tah'yyb mahūūm sahōnh hē sa wē ji edoo né paawä, tak'ēp ji tawadii Nesaa Do Yb bad'oo doo da, tahanäng pé tii.

kas'uut do hã, kariw n'aa tamah do hã, sahõnh hẽ sa karom hã na-ããj hẽ radadãk da ta ti heen n'aa. ¹⁷Ta ti heen n'aa nanãng doo, dooh da tahaja bã tets'ẽẽ bã takarẽn doo, dooh na-ããj hẽ tahaja bã ta wẽ hanãng do tesẽem bã. Tabanas'aa tame naa hanyyh do paa hãd né ti ta heen n'aa. Ta hãd numero n'aa tii. ¹⁸Taw'ããts hẽ tak'ẽp ji h'yy ganãng hahỹỹ hã. Taw'ããts hẽ jé h'yy ganãng do tahyb n'aa newëë nyy d' tahanãng pé tabanas'aa numero n'aa. 666 ta numero n'aa. Aj'yy hãd né tii.

**B'éé T'aah 144 miw ta wẽ kasëew bong do
ta sii habong do ky n'aa hahỹỹh**

14 Tii bã ỹ hegãã wãt. Pój ỹỹ jé ỹ bahapãh B'éé T'aah waëë Sijõn hãd nãng do jó hagëët doo.^x Ta sii rababok 144 miw ta karapee wób. Sa maboore hã takerii dãk B'éé T'aah hãd, B'éé T'aah Yb hãd daheeh. ²Tii bã ỹ maa napãh hỹ pong jé hana do maa ena doo, gawakaa p'op hana do maa ena do hadoo, darung do tak'ẽp maa ena do ky hadoo. Etẽn do nahëë hajõng tyd nãng do retẽn do hadoo ỹ maa napãh doo. ³P'op Hagã Do bag'ããs do tyng n'aa pooj jé, ji meheet pé kabaj'aa do pooj jé, 24 wahë n'aa sa pooj jé 144 miw hedoo do papuu ky n'aa kã rejãm kãn. Dooh hajaa pé ta ti kejãm do ma kametëëk péh. Jããm hẽ hajaa rama kamet'ëëg bã 144 miw hedoo doo, badãk hahỹỹ hã habong do mahang P'op Hagã Do wẽ kedëeb bong doo. ⁴Ta ti hedoo doo, dooh noo gó rababok pé ỹỹj sa wë. Ti hyb n'aa baad had'yyt hẽ sa h'yyb P'op Hagã Do wë.^y B'éé T'aah rahadaa had'yyt hẽ tahahõm hënh. Jesus dajëp doo me ta sãm, rakets'ẽẽ hõm badãk hahỹỹ bã habong do sa mahang naa, tsyt hẽ P'op Hagã Do wë, B'éé T'aah wë na-ããj hẽ ramoo bok hyb n'aa, pooj jé joom ag P'op Hagã Do wẽ kasëew hõm do hadoo rabahadoo hyb n'aa. ⁵Dooh noo gó ranoo kanesa bã. Baad had'yyt hẽ rababok.

Tamawoob hẽ hedoo do ããs sa ky n'aa hahỹỹh

⁶Tii bã ỹ hapãh ããs seeh, p'op wẽ hã kapuuu doo. Jé pad'yyt hẽ badãk hahỹỹ hã habong do hã tapanãk baad hadoo do nahãnh

^x 14.1 Waëë Sijõn hãd nãng do jó P'op Hagã Do tób n'aa basoooh ti noo gó. Ta tii bã Jerusarënh panang basoooh na-ããj hẽ.

^y 14.4 P'op Hagã Do hã had'yyt hẽ rah'yyb padëëk. Dooh ta wób rah'yy kaha'eeh do hã rah'yy kae bã. Dooh kabarii hã rah'yy kae bã, dooh P'op Hagã Do rawad'ii bã, tahanãng pé ti *dooh ỹỹj sa wë rabok péh*.

do ky n'aa. Sahõnh hẽ hãj n'aa buuj sa hã, sahõnh hẽ panaa sa hã, sahõnh hẽ sa kyyh her'oot do sa hã, sahõnh hẽ né hẽ badäk hahỹỹ hã habong do sa hã tapanäk. ⁷Tak'ëp ta kyyh hahỹỹ da tapanäk bã: “Kaja däk sahõnh hã P'op Hagä Do ky n'aa etyy doo. Ti hyb n'aa taw'ãäts hẽ bê h'yyb eỹym P'op Hagä Do hã, taw'ãäts hẽ tak'ëp bê weh'ëeh, bê j'aa etsëe ta hã. Bê hyb n'aa jewyyg, wë, hëej haw'ãäts hẽ, akajar, naeng k'ãäts gó naa ganyyh do mo haj'aa näng doo”, näng ta kyyh.

⁸Tii bã ääs seeh, pooj jé hahõm do jawén tabana. Hahỹỹ da ta kyyh: “Gawatsig kãn, gawatsig kãn panang tak'ëp ky n'aa etsëeh do Babirõn häd näng doo! Yỹnh hajõk do sii heỹyh do hadoo Babirõn panang. Tan'oo däk naeng oow mahỹynh do sahõnh hẽ badäk hahỹỹ bã habong do sa hã, tak'ëp baad nadoo do ramoo bok hyb n'aa ta sii, P'op Hagä Do kawajãän tan'oo bã sa wë.”^z ⁹Tii bã ääs see ana kãn, ääs pooj jé hah'ũüm do sa jawén. Tak'ëp ta kyyh. Hahỹỹ da taky hadoo: “Jé tabanas'aa akajar me hanyyh do hyb n'aa jew'yyk doo, kabarii ti tabanas'aa heen n'aa hyb n'aa jew'yyk do na-ãäj hẽ, jé gadoo do tabanas'aa heen n'aa ta maboora hã, ta moo hã radadäk hyb n'aa, ¹⁰ta ti hedoo do P'op Hagä Do rejãä da sa hã tak'ëp takawajãän doo gó. Tak'ëp sa hã tarejãä do rahoop da. Dooh da P'op Hagä Do t'yyd mehĩin bã sa hã.”^a Ta ti hedoo do rahoop da pä hadoo saw'aak do hahõng do tak'ëp mahỹynh doo. Ääs P'op Hagä Do wë kasëew bong do sa matym gó, B'éé T'aah matym gó na-ãäj hẽ rahoop da tii. ¹¹Rahoop do tsyg as'ëeg had'yyt hẽ da. Dooh tahëej bã tii. Dooh da takan'oo bã rakameh'ãäk pé rahoop do hyb n'aa. Tabanas'aa, kabarii tabanas'aa heen n'aa na-ãäj hẽ hyb n'aa jew'yyk doo, ta häd heen n'aa gad'oo do rahob had'yyt né da”, näng ääs kyyh.

Etèn do nahëeh heen n'aa
(Apocrip 14.2)

^z 14.8 Yỹnh hajõk do sii heỹyh doo, sa sii naeng oow mahỹynh ha'oom do ky n'aa gó tabeh'ũüm. P'op Hagä Do mak'yys doo, ta wób h'yyb tatuk do sa nemuun P'op Hagä Do ramakyyys hyb n'aa ky n'aa ti ta tii.

^a 14.10 Panyyg ky n'aa gó tabeh'ũüm ta ti ky n'aa Gereg kyy me. Hahỹỹ da takerii wät: “Tak'ëp mahỹynh doo, ta hood gó tagedu däk do tan'oo bã reëek. Tak'ëp mahỹynh do tii. Dooh takamekuuj bã tanahejoonh hyb n'aa. P'op Hagä Do kawajãän tii.”

¹²Ta ti hana nä do hyb n'aa, taw'ääts hē h'yyb jawyk doo gó rababoo had'yyt hē P'op Hagä Do karapee tsyt hē ta wē kasēew bong doo, tamejũ do ky dah'eeh doo, Jesus hā h'yy ganajēng doo.

¹³Tii bā ŷ maa napäh kyyh h̄y pong jé hana do hā ŷ ky hadoo doo. Hah̄ȳ da ta kyyh: “Merii hah̄ȳ da: Ky n'aa kedēng da h̄y jawén dejēp doo, h'yy ganajēng doo me Jesus, Tak'ēp Hyb N'aa Jawyk Do hā h'yy kata dāk doo”, nāng.

“Te hub né hē tii”, nāng P'op Hagä Do Sahee. “Ta ti hedoo do rakameh'ääk da hejooñh do rahoop do mahāñh. H̄y pong jé ragadoo né da baad hadoo do ramoo bok do sām”, nāng P'op Hagä Do Sahee.

**Badäk hah̄ȳ bā habong do ta hā h'yy kana'eeh
do Jesus rejää do ky n'aa hah̄ȳh**

¹⁴Tii bā ŷ hegää wät, wē puh hawak do ŷ hapäh pój ŷȳ jé. Wē puh pong jó ti asooh a'jyy hadoo doo. K'ääts tēg gabarēeh do ta soog ta nuu gó hasooh doo. Ta moo gó tatón joom ji nu gekää do nahēe tak'ēp hehām doo. ¹⁵Tii bā ääs see bana kän. P'op Hagä Do tób n'aa, h̄y pong jé hasooh doo bā naa tabanyyh. Tak'ēp hadoo doo me ta kyyh taky hadoo wē puh pong jó hasooh do hā. Hah̄ȳ da ta kyyh: “Mata däg badäk hah̄ȳ hā habong doo, raky n'aa kety hōm hyb n'aa, joom ta nahēe me ji gekää doo da, ji bataa doo da. Kaja dāk nesaa do hā raky n'aa kety hōm do hyb n'aa, joom ahōō dāk do ji ata hōm do kajaa doo da”, nāng ääs kyyh wē puh pong jó hasooh do hā. ¹⁶Tii bā kã, ta nahēe me wē puh pong jó hasooh do tanu gak'ää hōm hadoo badäk hah̄ȳ hā habong doo. Sahōñh hē tabata hōm.^b

¹⁷Tii bā P'op Hagä Do tób n'aa, h̄y pong jé hasooh doo bā naa tabanã kän ääs seeh. Ti na-ääj hē tatón joom nahēe tak'ēp hehām doo. Uwa ag ji gamakää do nahēe tii. ¹⁸Tii bā ääs seeh, tēeg hōō hagã n'aa, buu benyym do P'op Hagä Do hā rama ejuu do tyng bahäng bā naa tabana kän. Tak'ēp ta kyyh ääs joom nahēe hehām do hatón do hā tamaher'oot bā. Hah̄ȳ da taky hadoo ta hā: “Mado däg joom nahēeh, mata däg badäk hah̄ȳ bā joom uwa ta tyd hā padēek doo. Wah'ēē padäg kã ta ag.” ¹⁹Tii bā ääs gak'ää hōm kän uwa ag badäk hah̄ȳ bā hanäng doo. Tata hōm ta ag, tadewäts hōm kän ji gatsi do hood gó. Takawajään doo gó tak'ēp

^b 14.16 Panyyg ky n'aa gó tabeh'üüm badäk hah̄ȳ bā habong do taky n'aa etyy do ky n'aa.

da P'op Hagä Do rejãã da badäk hahÿÿ bã ta hã h'yy kana'eeh do tahanäng pé tii. ²⁰Tii bã sa tsyym me ragetsii kãn uwa ag, ji getsi do hood panang w'oo hã hasooh doo gó. Majyyw ganyyh tagetsi do hood gó naa. Maeë däk majyyw ganyyh doo. Kawaaro ewöd n'aa hã takajäk, p'op péj takajäk. Dawëë né hë takajäk, 300 kirööm tahyb n'aa péh.^c

**Setsi ääs setsi tagadëëg ub nesaa do
man'aa do ky n'aa hahÿÿh**

15 Tii bã kä, tak'ëp meuj n'aa näng do heen n'aa see ÿ hapäh hÿ pong jé. Setsi ääs ÿ hapäh, tagadëëg ub setsi nesaa do man'aa doo. Tagadëëg ub tawén hadoo, ta ti tabës bã, gawatsig hõm do hyb n'aa P'op Hagä Do kawajãã doo. ²Tii bã akajar paras-ko s'ëëb hadoo, tëëg hõõ hadoo doo me kamekuuj däk do ÿ hapäh. Ta ti akajar hadoo do jó ÿ hapäh sahõnh hë j'aa kets'ëë doo, tabanas'aa akajar see me naa hanyyh do paa hã, kabarii ta heen n'aa hã na-ããj hë j'aa kets'ëë doo, ta häd numero n'aa ganad'oo do paah. Sa moo gó rapatsëë retën do nahëëh, sa hã P'op Hagä Do an'oo däk doo. ³Tii bã rejãm kãn Mosees, P'op Hagä Do karom paa ejãm wät do paah. Rejãm na-ããj hë B'éé T'aah h'yyb n'aa jaw'yyk do jãm n'aa. Hahÿÿ da sa kyyh rejãm doo:

“Tak'ëp meuj n'aa näng do sahõnh hë mamoo wät doo
Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, P'op Hagä Do Sahõnh Hë Haj'ap
Doo.

Baad had'op, heh'äät, sahõnh hë mamoo wät doo,
õm, sahõnh hë had'yyt bag'ääs doo.

⁴Jããm hë õm ti baad had'op doo,
tsyt hë nesaa do mahãnh hawät doo.

Sahõnh hë häj n'aa babuuj rabana da a wë,
õm rahyb n'aa jew'yyk hyb n'aa.

Tii d' rabad'oo da, baad had'op do mamoo wät do kametä däg
kãn do hyb n'aa.

Ti hyb n'aa kä, sahõnh hë a hyb n'aa da rah'yyb e'ÿÿm.

Tak'ëp da õm raweh'ëëh Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo.

Sahõnh hë õm da raj'aa etsë”, nãk sa kyyh rejãm doo gó.

^c 14.20 Uwa ag nado ti rataa do ragetsi doo. Badäk hahÿÿ bã habong do P'op Hagä Do wë kamaj'ĩ do ääs radej'ëëp do ky n'aa tii.

⁵Ta ti jawén ÿ hegãã wät, tii bã ÿ hapäh tanoo kasëets hõm P'op Hagä Do tób n'aa hÿ pong jé hanäng doo, P'op Hagä Do ky n'aa jaw'yyk do hood tób n'aa. ⁶P'op Hagä Do tób n'aa gó naa rabanã kãn setsi äãs, setsi baad nadoo do badäk hahÿÿ bã habong do rahoop do man'aa doo. Pãän papuuj rino häd näng do s'ëëb hawak do gabarëeh do sa saroor. Sa h'yyb mawyd k'ãäts tæg gabarëeh do s'ëëb. ⁷Tii bã, ji meheet pé kabaj'aa do see an'oo däk sa hã setsi ta hood k'ãäts tæg gabarëeh do s'ëëb. Ta hood gó tagedu däk P'op Hagä Do hawäd had'yyt do kawajãän do metëë n'aa, badäk hahÿÿ bã habong do sa jó rahah'ook hadoo hyb n'aa. ⁸Tii bã kã, ta tsyg P'op Hagä Do bag tak'ëp gabarëeh doo gó hana doo, ta hejój gó naa hana doo, jé pad'yyt dæg P'op Hagä Do tób n'aa gó. Dooh hajaa pé P'op Hagä Do tób n'aa gó hajëë suun péh, ta ti setsi baad nadoo do badäk hahÿÿ bã habong do rahoop do man'aa do kajaa bã kã.

Setsi ta hood P'op Hagä Do kawajãän do metëë n'aa ky n'aa hahÿÿh

16 Tii bã, ÿ maa napäh kyyh tak'ëp hadoo do P'op Hagä Do tób n'aa bã naa hana doo. Hahÿÿ da taky hadoo setsi hedoo do äãs sa hã: “Bë ahõm, bë ahoog hyy badäk hahÿÿ hënh setsi hedoo do ta hood gó hanäng doo, P'op Hagä Do kawajãän do metëë n'aa”, näng ta kyyh. ²Tii bã pooj jé hadoo do äãs ahoog kãn ta hood gó hanäng do hëëj jó. Tii bã, sahõnh hë tabanas'aa akajar me naa hanyyh do paa heen n'aa sa maboore hã, sa moo hã gado däk do hã, sahõnh hë kabarii ta heen n'aa hyb n'aa jew'yyk do hã na-ãäj hë genyyh sa rog manahuuh doo, nesaa doo, datés doo.

³Tii bã äãs see akajar me tahoog kãn ta hood gó hanäng doo. Majyyw hado däk sahõnh hë naëng, kamag majyyw hadoo. Sahõnh hë akajar me habong do hedëp do paa dejëb kãn.

⁴Äãs see ahoog kãn ta hood gó hanäng do sahõnh hë tamii me, naëng k'ãäts gó ganyyh doo me na-ãäj hë. Majyyw hado däk sahõnh hë naëng. ⁵Tii bã ÿ maa napäh äãs naëng hagã n'aa, hahÿÿ da P'op Hagä Do hã her'oot doo:

“Baad had'op õm.

P'op Hagä Doo, tsyt hë nesaa do mahãnh hawät doo,
da hë hawät doo, p'ooj ub hawät doo.

Baad hadoo do ti mamoo wät doo,

ta tii da sa hã maky n'aa etyy do hã,

6 Baad ub né ti sa hã mamoo wät doo,
 a karapee tsyt hẽ a wẽ kasëew bong doo,
 a ky n'aa rod na-ãäj hẽ radej'ëep do hyb n'aa paah.
 Sa majyyw gatsëk ran'oo bã radej'ëep noo gó.
 Ti hyb n'aa man'oo däk majyyw né hẽ rabeëek hyb n'aa.
 Sa h'yyb haj'aa hẽ tii", näng ãäs naëng hagã n'aa kyyh.

7 Tii bã ÿ maa napäh kyyh P'op Hagã Do rama ejuu do tyng n'aa hã
 naa ãäs her'oot do ky gadoo doo. Hahÿÿ da ti kyyh P'op Hagã Do hã:
 "ÿÿ, te hub né hẽ Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo,
 P'op Hagã Do Sahõnh Hẽ Haj'ap Doo.
 Baad had'op, heh'äät, sahõnh hẽ sa hã maky n'aa etyy doo",
 näng ti kyyh.

8 Tii bã ãäs see papÿÿj hã kä tahoog kãn ta hood gó hanäng
 doo. Tii bã kä, papÿÿj hã takan'oo däk badäk hahÿÿ bã habong
 do tarejãã hyb n'aa tak'ëp baju doo me. 9 Tii bã byyh hetã padëek
 tak'ëp baju do haj'aa. Ti hyb n'aa P'op Hagã Doo, sahõnh hẽ
 rahoop do mo haj'aa näng do raky n'aa was'ee kãn. Tak'ëp rahob
 né paawã, dooh rat'yyd kamehĩin bã, dooh reréd bã nesaa doo.
 Dooh rakarën bã P'op Hagã Do rahyb n'aa jewyyg bã.

10 Tii bã ãäs see ahoog kãn ta hood gó hanäng do tabanas'aa
 akajar me naa hanyyh do paa bagã tyng n'aa jó. Tak'ëp tabadagyb
 däk jé pad'yyt hẽ tabanas'aa bag'ãäs doo bã. Badäk hahÿÿ bã
 habong do nag'aad kegës, tak'ëp datés do rahoop do hyb n'aa.
 11 P'op Hagã Do hÿ pong jé bag'ãäs do raky n'aa was'ee kãn tak'ëp
 datés do hyb n'aa, sa rog hyb n'aa na-ãäj hẽ. Rahob né paawã,
 dooh rat'yyd kamehĩin bã baad nadoo do ramoo bok do hã. Dooh
 reréd bã baad nadoo doo. 12 Tii bã ji ma poo oow see pé ãäs kä
 ahoog kãn ta hood gó hanäng do tamii maeh do Éw-Parat häd
 näng doo me. Tamii Éw-Parat mawooj däk, sa wahë n'aa papÿÿj
 hana hënh naa hena do sa warahén sii hẽ mawooj däk doo me
 rabatsëg hõm hyb n'aa kaneb'ooh doo hënh.

13 Tii bã ÿ hapäh tamawoob hẽ karap'ar h'yyb nesaa doo.
 Tabanas'aa dõm näng do noo gó naa ta see ganyyh, tabanas'aa
 akajar me naa hanyyh do paa noo gó naa ta see ganyyh, sa ky
 n'aa rod noo kanesa do noo gó naa ta see ganyyh.^d Maj'ee hedoo

^d 16.13 Tabanas'aa k'ääts gó naa hanyyh do né tii. 13.11-15 hã takerii däk ta ky n'aa.

karap'aar h'yyb nesaa doo. ¹⁴Karap'aar h'yyb nesaa do né hē tii. Tak'ëp meuj n'aa näng do heen n'aa ramoo bok. Jé pad'yyt hē badäk hahÿÿ bä häj n'aa wahë n'aa wë rabahôm, häj n'aa wahë n'aa sa warahén sii hē rabats'yyt hyb n'aa kaneb'oooh doo hēnh. P'op Hagä Do wë, ta karapee wë na-ãäj hē rakaneboh paawä. P'op Hagä Do SahônH Hē Haj'ap Do h'yyb däng do noo gó da ta ti kaneb'oooh do bawät.

¹⁵Hahÿÿ da Jesus kyyh:

“Bë hyb n'aa matakä. Ý ana da rah'yy kanapeet bä, hets'ëëk do ji ganada bä takajaa doo da. Ky n'aa kedëng da jé hyb n'aa matakëë doo. Ta ti hadoo do hã dooh takado hôm bä ta saroor. Dooh da tanu mebyy bä, dooh ta si n'aa hē tawäd ý an'oo bä do hyb n'aa”, näng Jesus.^e

¹⁶Tii bä tamawoob hē hadoo do karap'aar h'yyb nesaa do ran'oo bä hëej sa wahë n'aa rakataa hyb n'aa Eberew kyy me Ar-Magedôn ramaneëënh doo bä.

¹⁷Tii bä setsi däg do ããs kä ahoog hyy kãn ta hood gó hanäng do wë hã. Tii bä ý maa napäh kyyh tak'ëp hadoo doo, maa eh do P'op Hagä Do tób n'aa hÿ pong jé hasooh doo bä naa, P'op Hagä Do bag'ããs do tyng n'aa bä naa. Hahÿÿ da ta kyyh: “Gawatsig hóm kãn sahônH hē!”, näng. ¹⁸Tii bä kä, tak'ëp tabawyb kãn, tak'ëp tadarung, et'oom. Tak'ëp né hē k'ãäts katajus kãn, k'ãäts ganabëëh. Badäk hahÿÿ bä ajyy radu doo noo gó naa rababok doo, dooh noo gó ta ti hedoo pé tak'ëp k'ãäts katajuus do bawät. Tak'ëp né hē badäk hahÿÿ hëej hã katajuus jé pad'yyt hē. ¹⁹K'ãäts nanäng panang tak'ëp ky n'aa etsëëh do yt hē hanäng do ganabëëh tak'ëp katajuus do haj'aa. Ganabëëh do haj'aa ketyn padäg kãn panang paa tan'oo bä. Tamawoob däg panang tahaj'aa ketyn bong doo. SahônH hē badäk hahÿÿ bä hanäng do sa panang bä hanäng do tób kag'ëëd bëëh katajuus do haj'aa. Dooh P'op Hagä Do mabaan bä nesaa do panang ky n'aa etsëëh do Babirôn häd näng do babuu j ramoo bok do paah. P'op Hagä Do mejüü rabeëëk hyb n'aa ta hood gó hanäng do mahÿÿnh doo, tan'oo däk tak'ëp rabahoop takawajãän doo gó sa hã tarejãä doo, tahanäng pé tii. ²⁰SahônH hē tsyt dëëg akajar me hanäng doo, sahônH hē waëë na-ãäj hē bedo

^e 16.15 P'ooj ub, Jerusarënh bä hasooh do P'op Hagä Do tób n'aa hagä n'aa sa wahë n'aa awät kawööt doo da atsëm. Tii d' tawén d'oo tahag'ããs hyb n'aa tób hagä n'aa ramatakä bä. Tawyyd bä tób hagä n'aa see haÿÿh doo, rado hóm ta saroor, raju hóm, tii bä ramejüü bag hēnh tababaaj hóm hyb n'aa ta tób hēnh. Ti ky n'aa gó Jesus beh'üüm tamatëëh do baad ji gada do ky n'aa hã.

bong. ²¹Naëng tak'ëp dagäp do pä hado däk do kajäg hyy kän badäk hahÿÿ bä habong do sa jó. 40 kiw bahãnh pä hadoo kejäk doo. Tii bä P'op Hagä Do raky n'aa was'ee kän tak'ëp rabahoop pä hadoo kajäk do an'oo bä do hyb n'aa.

ÿÿnh ky n'aa tabanas'aa ky n'aa daheeh hahÿÿh

17 Tii bä setsi hedoo do ããs, ta hood sa moo gó patsëe do paa sa see ana kän wë ÿÿ, tii b' taky hadoo hä ÿÿ: “B'ëep, ÿ metëeh da a hä nyy da P'op Hagä Do rejãã da ÿÿnh hajök do sii heÿÿh do yb, hajöng tamii takëen hä hasooh doo.^f ²Sahõnh hë häj n'aa sa wahë n'aa rabahe'ÿÿh hadoo ta ti ÿÿnh hadoo do sii. Badäk hahÿÿ hä habong do rabaoom kän do hadoo uwa s'ëeb mahÿÿnh do hä, ÿÿnh hadoo do sa hä taheno do hä. Baad nadoo do ÿÿnh hadoo do moo wät do h'yyb mahüüm kän”,^g näng ããs kyyh hä ÿÿ.

³Tii bä s'ëeh hadoo ÿ hapäh P'op Hagä Do Sahee an'oo bä. Säh ÿ hadoo doo gó ããs ÿ tamahüüm kän tabanawäng hënh. Ta tii bä ÿ hapäh ÿÿnh tabanas'aa häd hahiin pé do jó hasooh doo. Tabanas'aa hä takerii däk séd dó ta häd wób P'op Hagä Do h'yyb rejãã doo. Setsi tabanas'aa nuuh. Ji moo sahõnh hë ta s'ãã.

⁴Jabaruut péh, häd hahiin pé ta mahang ÿÿnh saroor. K'ããts tég gabarëeh do s'ëeb, pä gabarëeh do ky n'aa gebah doo, nu gabarëeh do perora häd näng do na-ããj hë ta hetsó tapadedëek doo. Ji eëek do hood n'aa k'ããts tég gabarëeh do s'ëeb ta moo gó. Séd dó nesaa péh, hesus hadoo do ta gó ta wób sii tabahe'ÿÿh do hyb n'aa.

⁵Hahÿÿ da takerii däk ta maboos hä: “Babirõn, panang tak'ëp ky n'aa etsëeh do ÿÿh. ÿÿj hajök do sii he'ÿÿh do sa ÿÿn. Sahõnh hë tak'ëp nesaa do badäk hahÿÿ bä hanäng do du n'aa doo.” Tii d' né takerii däk ta maboos hä, tahanäng pé baad ji nahapäh doo.

⁶Aoom ÿÿnh hadoo doo. Tawén oom, P'op Hagä Do karapee tsyt hë ta wë kasëew bong do sa majyyw, Jesus ky n'aa nerét do sa majyyw tadej'ëep do teëg wät do hyb n'aa.

Tak'ëp ÿ hyb n'aa meuuj wät ÿÿnh hadoo do ÿ bahapäh bä. ⁷Tii bä ããs ky hadoo hä ÿÿ: “Hëd n'aa mahyb n'aa meuunh? Õm ÿ maher'oot da ÿÿnh ky n'aa, nyy d' tahanäng péh. Õm ÿ maher'oot da na-ããj hë

^f **17.1** Panang Babirõn ramaneëeh do ky n'aa ti ÿÿnh hajök do sii heÿÿh do Jowãw hapäh doo. Panang babuuj P'op Hagä Do mak'yys doo, ta see hedoo do hyb n'aa jew'yyk do ky n'aa tii. Hajöng do tamii, hajöng badäk hahÿ hëej babuuj, panang buuj ky s'üüt doo.

^g **17.2** Sahõnh hë häj n'aa sa wahë n'aa raky dahé däk, ramoo boo däk nesaa do ta ti panang buuj sa hä metëeh doo. Séd rah'yyb hedo däk nesaa do hä, tahanäng pé tii.

tabanas'aa setsi nuu näng doo, ji moo sahõnh hẽ s'ään näng do ÿñh jó jasooh do ky n'aa, nyy d' tahanäng péh. ⁸Tabanas'aa mahapäh doo, pooj jé tabawäd wät paah. Da hẽ dooh tawäd bä. Ti hadoo né hẽ tak'ëp t'öp gadarong doo gó naa, tabanesaa hẽnh naa taganyyh da tagawatsig hõm hyb n'aa kä. Badäk hahÿÿ bä habong doo, sa häd badäk hahÿ kapahuuj däk noo gó naa kanerih do edëb had'yyt do gadoo do heen n'aa hã, rahyb n'aa meuunh da tabanas'aa rabahapäh bä. Pooj jé tabawäd wät paah, da hẽ dooh tawäd bä. Ti awät né da hÿ jawén p'aa hẽnh kä”, näng ääs kyyh.

⁹Ti taky hadoo ênh: “Taw'ääts hẽ tak'ëp ji h'yy ganäng ta tii hã, ji bahapäh hyb n'aa nyy d' tahanäng péh. Setsi hedoo do ta nuuh, setsi waëë ÿñh jó jasooh doo.^h Setsi ta nuuh, setsi bagã n'aa heen n'aa na-ãäj hẽ. ¹⁰Setsi hedoo do paa kä, ji moo séd me dooh booh. Setsi hedoo do sa see tabag'ääs da hẽ. Ta seeh, tagadëëg ub hadoo doo, dooh tana nä bä. Takajaa bä kä, tabag'ääs da kanahën d'os hẽ ub. ¹¹Tabanas'aa pooj jé hawät do paah, da hẽ nawät nä doo, oito hado däk do bagã n'aa da tii, t'öp gadarong doo gó naa tabanyyh bä kä. Setsi bag'ääs do hadoo pé tii. Tagadëëg ub da P'op Hagã Do gawats'iik da tii”, näng ta kyyh.

¹²Tii bä ahõm nä ta kyyh: “Ji moo sahõnh hẽ hedoo do ta s'ään mahapäh doo, ji moo sahõnh hẽ häj n'aa wahë n'aa. Dooh radu do nä bä rabag'ääs doo. Ti hadoo né hẽ, kanahën d'os hẽ ub rabag'ääs da tabanas'aa sii. ¹³Séd rah'yyb hedoo da ji moo sahõnh hẽ hedoo doo. Ragadoo da tabanas'aa sa wahë n'aa tabahadoo hyb n'aa. Sa hejój, rahyb n'aa jew'yyk do ranoo da tabanas'aa hã. ¹⁴B'éé T'aah wë da rakamaj'ii. Tii d' né paawä rabad'oo da, B'éé T'aah j'aa et'ëëk da sa hã, sa wahë n'aa heh'äät doo, hyb n'aa jewyk do sa wahë n'aa B'éé T'aah tabahadoo do hyb n'aa. Ta sii had'yyt hẽ da rababok ta wë tanaëëj bong doo, ta wë tatsyyd bong doo, ta hã h'yy kanerët doo”, näng mä ääs kyyh.

¹⁵Tii bä ääs ky hadoo ênh hã ÿÿ: “Hajõng tamii mahapäh do ta takëen hã ÿñh hajõk do sii heÿÿh do hasooh doo, hajõk do badäk hahÿÿ hã habong do tii. Sahõnh hẽ häj n'aa buuj, sahõnh hẽ sa kyyh her'oot do tii. ¹⁶Tak'ëp da tabanas'aa, ji moo sahõnh hẽ hedoo do ta s'ään, ji moo sahõnh hẽ hëëj sa wahë n'aa, rakawajään da ÿñh hajõk do sii heÿÿh do wë. Ramakyys da. Rado hõm da

^h 17.9 Ta wób sa hã, setsi bagã n'aa hajõng häj n'aa bag'ääs do ta ti *setsi waëë*. Ta wób sa hã Roma panang ky n'aa tii, setsi waëë häd tũu nu däk do jó Roma panang katamaa däk do hyb n'aa. Ta wób sa hã Jerusarënh ky n'aa.

sahõnh hē ta wē hanäng doo. Rakabo nyh da ta saroor, ta si n'aa hē tabawät hyb n'aa. Rawēh da ta dab, raju jëng da tēëg hõõ me. ¹⁷Tii d' rawén d'oo da P'op Hagä Do an'oo däk do hyb n'aa sa h'yyb gó, takarēn do ramoo bok hyb n'aa. Ti hyb n'aa né hē séd rah'yyb hedo padëek, sa hejój, rahyb n'aa jew'yyk do rawén noo tabanas'aa hã. Tii d' rabad'oo da P'op Hagä Do ky däng do paa takaja däk bã kä. ¹⁸ÿñh pan'aa paa mahapäh doo, panang ky n'aa etsëeh do tii, badäk hahÿÿ bã hanäng do hëej wahë n'aa hã mejũũ doo”, näng ääs kyyh.

Panang Babirõn häd näng do gawatsig hõm do ky n'aa hahÿÿh

18 Ta ti jawén ÿ hapäh ääs see hÿ pong jé naa hahyng doo. Tak'ëp tahyb n'aa jawyk. Tak'ëp tagabarëeh do hyb n'aa badäk hahÿÿ bã haw'ääts hē ta bag däk. ²Tak'ëp hadoo doo me taky hadoo:

“Gawatsig kãn, gawatsig kãn panang tak'ëp ky n'aa etsëeh do paa Babirõn häd näng doo!

Karap'aar h'yyb nesaa do panang däg tii.

Ta tii bã sahõnh hē hedoo pé taw'ëed nesaa do ramoo boo däk sa maag.ⁱ

³Babirõn wén gawatsig hõm,
ÿñh hajök do sii heÿÿh do hadoo,
naëng oow mahÿÿnh do sahõnh hē badäk hahÿÿ hã habong
do sa hã tan'oo däk do hyb n'aa,
tak'ëp baad nadoo do ramoo bok hyb n'aa ta sii,
tak'ëp sa wē P'op Hagä Do kawajään hanoo doo.
Sahõnh hē häj n'aa sa wahë n'aa rabahe'ÿÿh hadoo ta ti ÿñh
hadoo do sii.^j

Tak'ëp rama enä däk ajyy hes'ëem doo,
sahõnh hē sa h'yyb karēn do panang buuj rabetsëe do hyb
n'aa sa hã”, näng.

⁴Tii bã ÿ maa napäh kyyh see hÿ pong jé hana do hahÿÿ da ky hadoo doo:

ⁱ 18.2 Judah buuj sa hã ti anäng taw'ëed nesaa doo. Ji nawēh do tii.

^j 18.3 Hahÿÿ d' tahanäng pé ti ta sii raba'ÿÿh hadoo: Panang buuj rah'yyb mahüüm sahõnh hē häj n'aa wahë n'aa, sa karapee sii hē, baad nadoo do P'op Hagä Do ganen'aak do ramoo bok hyb n'aa. Dawëe P'op Hagä Do mahãnh rababok ran'oo bã.

“Karapé haa, bë beréd däg ta ti panang.

Bë beréd däg, nesaa do ramoo bok do sa h'yyb hataa bë nahadoo hyb n'aa,

sa hã ÿ rejãã do mahãnh bë kedëëb bong hyb n'aa.

⁵ Tak'ëp tabahajõõ däk nesaa do ramoo bok doo.

P'op ji at'ëëg sëëk do hadoo, wë hã kaja däk do hadoo tii.

Dooh P'op Hagä Do mabaan bã nesaa do ramoo bok doo.

⁶ Baad nadoo do ta wób hã ramoo bok do bë^k moo boo Babirõn panang buuj hã.

Nesaa do panang buuj ramoo bok do bahãnh da bë an'oo bã ta hã baad nadoo doo.

Tak'ëp bë mekuuj reëëk do pan'aa, panang buuj ta wób sa hã ran'oo däk do bahãnh.

⁷ Sa hã hë rah'yy kasab'ee do paa pénh,

sa hã hë hajõng dajëër rah'ëënh do paa pénh

bë an'oo bã kä rahoop hyb n'aa, rah'yy katón hyb n'aa.

Hahÿÿ da h'yy kasab'ee doo gó Babirõn panang buuj raky hadoo sa h'yyb gó:

‘Sa wahë n'aa ÿÿnh bag'ããs do tyng n'aa jó hasooh do ër panang.

ÿÿnh patug tamaa wät do nado ër panang. Dooh ër h'yy ketón da', näng panang buuj sa kyyh.

⁸ Tii d' rah'yy kasab'ee do hyb n'aa,

séd noo gó né da baad nadoo do kajaa da sa wë:

Dajëb kajaa da sa wë, h'yy ketón da, as'aah da.

Tëëg hõõ gó da panang baooj jëng.

Tii da tawén hadoo, tak'ëp tabahejooonh,

tak'ëp takabaj'aa do hyb n'aa P'op Hagä Doo,

Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do panang buuj ky n'aa etyy doo”,

näng mã hÿ pong jé hana do kyyh.

⁹ Badäk hahÿÿ bã häj n'aa sa wahë n'aa ta sii rabaheÿÿh do hadoo do paah, ta sii hajõng dajëër rah'yy karën do jawén rah'ëënh do paa a'oot da panang haooj jëng do tsyg rabahapäh bã. A'oot da, rah'yy ketón da ta hyb n'aa. ¹⁰ Dawë hã rababë hõm da,

^k 18.6 Dooh baad ji hapëë bã jaa hã ta ti takamejüü. ããs panang rejãã do hã apäh takamejüü. Ji moo sahõnh hë häj n'aa wahë n'aa sa ky n'aa 17.16 hã takerii däk do hã apäh takamejüü na-ãäj hë.

panang buuj rahoop do rajeÿÿm do hyb n'aa rahob bã. Hahÿÿ da sa kyyh:

“Baad nado né hē a wē kajaa do panang ky n'aa etsēēh doo, baad nado né hē a wē kajaa do Babirōn, panang hejooñh doo, séd noo gó òm P'op Hagä Do rejää do kaja däk do hyb n'aa!”, näk da häj n'aa wahē n'aa sa kyyh.

¹¹Ajyy hes'ēem do a'oot da, rah'yy ketón da panang hyb n'aa, dooh hets'ēē wät pé do hyb n'aa sa wak'āāb marakate yb gó ramena doo. ¹²Dooh hets'ēē wät pé k'āāts tēg gabarēēh doo, k'āāts tēg hawak doo, gabarēēh do perora häd näng doo. Dooh hets'ēē wät pé rino häd näng do s'ēēb pāān tak'ēp baad hadoo doo, pāān jabaruut péh, pāān häd hahiin doo, pāān sawasaab is do seda häd näng do s'ēēb, sahōñh hē hedoo pé b'aa buu benyym doo, sahōñh hē hedoo pé ta hood erepāāt' tēg s'ēēb ramoo bok doo, b'aa ky n'aa gebah do s'ēēb, k'āāts tēg hahiin do s'ēēb, sapaar s'ēēb, pä mar-more häd näng do s'ēēb na-āāj hē. ¹³Dooh hets'ēē wät pé sa hā b'aa kanera häd näng do syyj, ji waa ty gamabuuj, buu benyym do ji hawuuk doo, buu benyym do in-sijēēn häd näng doo, b'aa tæg buu benyym do s'ēēb miir häd näng doo, buu benyym do see pé na-āāj hē. Dooh hets'ēē wät pé sa hā uwa s'ēēb mahÿÿnh doo, joom ag oriib syyj, tiriig ag, tiriig s'ēēb, booj yb, b'éé, kawaaro, ta hood kawaaro takyyk doo. Dooh na-āāj hē hets'ēē wät pé ajyy ÿÿj sa karom pan'aa, ajyy kaneb'ooh noo gó rameso padēēk do na-āāj hē sa karom pan'aa.

¹⁴Tii bã hahÿÿ da da sa kyyh panang hā:

“Dooh wäd a wē tak'ēp magen'aak do paah.
Dooh wäd tak'ēp ky n'aa gebah do a wē hanäng do paah.
Dooh wäd gabarēēh do a wē hanäng do paah.
Dooh takawyyd wäd bã ta tii”, näk da sa kyyh.

¹⁵Ajyy wekāp do ta ti hedoo do panang babuuj hā hes'ēem do paah, tak'ēp ma enä padēēk doo, dawē hā rababē hōm da, panang buuj rahoop do tak'ēp rajeÿÿm do hyb n'aa rahob bã. A'oot da, h'yy ket'oon da. ¹⁶Hahÿÿ da da sa kyyh:

¹ 18.12 Mäs kyy me *elefante*.

“Baad nado né hē a wē kajaa do panang ky n'aa etsēeh doo. Pāān, rino hād nāng do s'ēeb tak'ēp baad hadoo doo, pāān jabaruut péh, hād hahiin pé panang babuuj rapadedēek do paah.

K'āāts tēg gabarēeh doo, pā gabarēeh do ky n'aa gebah doo, gabarēeh do perora hād nāng do na-āāj hē sa hetsó paah.

¹⁷ H'yy katón n'aa nāng né hē panang hā kajaa doo, séd noo gó gawatsig hōm do hyb n'aa tak'ēp hadoo do ta ma paah”, nāk hes'ēem do sa kyyh.

Dawē hā rababē hōm da marakate yb gó moo bok do sa wahē n'aa, ta gó habok doo, marakate yb gó moo bok doo, marakate yb gó men'aa do paa hā ta sām gad'oo doo. ¹⁸ Hahỹỹ da da sa kyyh panang haooj jēng do tsyg rabahapāh bā: “Doo hahỹ hadoo pé panang tak'ēp ky n'aa etsēeh pé”, nāk da. ¹⁹ K'āāts ooj rehaa da sa nuu hā.^m A'oot da, h'yy ket'oon da. Hahỹỹ da da sa kyyh:

“Baad nado né hē a wē kajaa do panang ky n'aa etsēeh doo. Tak'ēp panang buuj rama enāh do hā marakate yb danāh rama enā padēek.

H'yy katón n'aa nāng né hē panang hā kajaa doo, séd noo gó gawatsig hōm do hyb n'aa tak'ēp hadoo do ta ma paah”, nāk sa kyyh.

²⁰ Taw'āāts hē bēē kā, hỹ pong jé habong do bē h'yy gadejah. Bēeh, tsyt hē P'op Hagā Do wē kasēew bong doo, 12 hedoo do Jesus mejūū doo, Jesus ky n'aa rod hedoo do na-āāj hē, taw'āāts hē bē h'yy gadejah, nesaa do hā P'op Hagā Do ky n'aa ety dāk do hyb n'aa panang buuj, nesaa do bē hā ramoo bok do paa hyb n'aa.

²¹ Tii bā āās tak'ēp kabaj'aa do see tado dāk pā tak'ēp haeh doo, ti tadawāts kán tame akajar me. Pā tadawēes bā taky hadoo:

“Tii bā né kā, tak'ēp baad nadoo doo me tagawatsig kán da panang ky n'aa etsēeh doo, Babirōn. Doo da rahapēē wād bā hahỹ panang”, nāng āās kyyh.

²² Tii bā panang gawatsig hōm do hā āās ky hadoo:

^m 18.19 Rah'yy ketón do heen n'aa tii.

“Hỹ jawén dooh ji maa napäh pé a mahang retën do nahëeh,
 ji gamehỹyh do nahëeh,
 jãm hejãm do sa kyyh.

Hỹ jawén dooh ji awyyd wät pé da a mahang ramoo bok do
 hã moo bok doo.

Hỹ jawén dooh kawyyd wät pé a mahang tiriig ag kamawõõs
 doo,

tiriig s'ëëb moo bok doo.

²³ Hỹ jawén dooh ragataas pé ta bag hahỹ panang bã.

Hỹ jawén dooh ji maa napëë wäd bã aj'yy katëë do pan'aa,
 ỹynh katëë do pan'aa sa kyyh a mahang.

Tii d' tawén hadoo, ky n'aa ets'ëëh do hyb n'aa paah,

hyb n'aa jewyk do hyb n'aa paa badäk hahỹ bã a panang bã
 hes'ëëm do paah.

Ramehëm doo me a babuuj rawedii,

ta s'ee hënh rah'yyb mahüüm do hyb n'aa sahõnh hë badäk
 hahỹ hëej babuuj.

²⁴ Babirõn panang bã radej'ëep paa P'op Hagä Do ky n'aa rod,

P'op Hagä Do wë kasëew bong do na-ãaj hë.

Babirõn panang hyb n'aa badäk hahỹ haw'ãäts hë radej'ëep
 paa sa da hadoo doo.

Ti hyb n'aa P'op Hagä Do wén gawats'iik ta tii”, näng mä ääs
 kyyh.

P'op Hagä Do raj'aa etsë do ky n'aa hahỹyh

19 Ta ti jawén ỹ maa napäh tak'ëp kanekan do hỹ pong jé
 habong do sa kyyh. Hahỹ da tak'ëp sa kyyh:

“Ër j'aa etsë P'op Hagä Doo!

Ti né hë ti ji hed'ëep doo.

Taw'ãäts hë P'op Hagä Do ër h'yy kaha'eeh do takabaj'aa.

Taw'ãäts hë sahõnh hë tabag'ãäs.

² Baad had'op, heh'ãät sahõnh hë sa hã taky n'aa etyy doo.

Ti hyb n'aa taw'ãäts hë ji j'aa etsë P'op Hagä Doo.

Babirõn buuj, ỹynh hajök do sii heỹyh do hadoo do ky n'aa
 etsëeh do

P'op Hagä Do ky n'aa ety däk nesaa doo hënh.

Baad nado boo sahõnh hë badäk hahỹ bã habong do panang
 buuj ran'oo bã.

Ỹ̃nh hajōk do sii heỹ̃h do hadoo tii, aj'yy tah'yyb tatuk do ta ỹ̃m tawadii hyb n'aa.

Sa h'yyb gó P'op Hagä Do reréd hōm ran'oo bä, daap hadoo do hã rah'yy ka'eeh hyb n'aa.

Ta karapee radej'ëep do majyyw sãm P'op Hagä Do abaaj kãn panang buuj sa hã”, nãk sa kyyh.

³Tii bä p'aa hēnh raky hadoo:

“Ãã j'aa etsë P'op Hagä Doo!

As'ëeg had'yyt hē panang haooj jëng do tsyg.

Dooh tahëej bä rahoop doo”, nãk sa kyyh.

⁴Tii bä 24 wahë n'aa hedoo doo, ji meheet pé kabaj'aa do na-ããj hē rabehty b'ëeh P'op Hagä Do pooj jé, tabag'ããs do tyng n'aa jó hasooh doo. Tii b' raj'aa etsë ta hã. Hahỹ̃ da sa kyyh: “Ỹ̃, tii d' né hē. Taw'ããts hē hajōk do raher'oot doo. P'op Hagä Do ër j'aa etsë!”, nãk sa kyyh.

⁵Tii bä, P'op Hagä Do bag'ããs do tyng n'aa bä naa rë tanyy ky hadoo:

“Bëeh, sahōnh hē ta karapee tak'ëp ta hã weh'ëeh doo,

ky n'aa nets'ãs doo, ky n'aa etsëeh doo,

bë j'aa etsëe P'op Hagä Doo”, nãng her'oot do kyyh.

⁶Tii bä ỹ̃ maa napãh tak'ëp kanekan do sa kyyh. Gawakaa p'op hana do ky hadoo sa kyyh, et'oom do ky hadoo. Hahỹ̃ da sa kyyh:

“P'op Hagä Do Sahōnh Hē Haj'ap Doo,

Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ër h'yy kaha'eeh do sahōnh hã tabag'ããs.

Ti hyb n'aa ër j'aa etsë ta hã!

⁷Taw'ããts hē ër tsebë, ër h'yy gadejah,

taw'ããts hē ër j'aa etsë ta hã,

kaja dãk do hyb n'aa B'ée T'aah katëe doo kã.

Ta ỹ̃m pan'aa gadaa dãg kãn ta patug kajaa raketëe hyb n'aa.”ⁿ

ⁿ 19.7 Ket'ëe do ky n'aa gó rabeht'ũm Jesus hã h'yy ka'eeh do séd rah'yyb hedo dãk do ta hã ky n'aa. Ta ỹ̃m pan'aa, ta hã h'yy ka'eeh doo.

8 Ta ȳym pan'aa hã takan'oo däk ta saroor pãän papuuj rino häd näng do tak'ëp baad hadoo do s'ëëb.
 Baad hadoo do tsyt hẽ P'op Hagä Do wẽ kasëew bong do ramoo bok doo,
 baad hadoo do rababok doo, tahanäng pé ti pãän rino häd näng do s'ëëb tak'ëp baad hadoo doo”, nãk sa kyyh.

9 Tii bã ääs ky hadoo hã ȳy: “Merii hahȳyh, ‘Ky n'aa kedëng da B'éé T'aaah katëë do jãam n'aa hënh katsyyd bong doo.’” Tii b' ääs ky hadoo nä: “Ti né hẽ P'op Hagä Do kyyh heh'äät doo”, näng ääs kyyh.

10 Tũũ ȳ badëë jat tii bã ääs tsyym pa, ta hã ȳ j'aa etsë hyb n'aa paawä. Tii b' taky hadoo hã ȳy: “Dooh. Tii d' madoo manäh. P'op Hagä Do karom né ȳyh, ta karom mabahadoo doo da né hẽ, a wakãän hedoo do Jesus metëeh do hã h'yy kanerét do ta karom rabahadoo doo da na-ääj hẽ. Taw'ääts hẽ P'op Hagä Do ti maj'aa etsëë. P'op Hagä Do karom ȳyh bẽ nemuun ȳ wén näng, jããm hẽ Jesus metëeh do tii, ër ta ky n'aa rod hedoo doo, ta wób hã maher'oot doo”, näng ääs kyyh.

Kawaaro hawak do jó hasooh do ky n'aa hahȳyh

11 Tii bã ȳ hapäh hỹ pong jé noo kasëëts hõm doo. Pój ȳy jé ȳ hapäh kawaaro hawak doo. Taher'oot Do Ji Ky Daheeh Doo, Heh'äät Do na-ääj hẽ ta jó hasooh do häd. Baad ub taky n'aa etyy taky n'aa etyy doo. Dooh tesõõts hõm bã. Baad ub ti ta majiĩ wẽ takamajiĩ doo, dooh daap hẽ sa wẽ takamajẽ bã. 12 Gabarëeh ta matym, tëëg hõõ hadoo. Hajõng ta nuu hã hatoonh do ta soog, tabag'ääs do heen n'aa. Ta hã takerii däk ta häd. Dooh hapäh pé ta ti ta häd. Jããm hẽ ta daaj hẽ tabahapäh. 13 Majyyw ta saroor hã. P'op Hagä Do Kyyh ta häd seeh. 14 Hỹ pong jé warahén n'aa kawaaro hewak do jat'oonh do ta jawén rabana. Pãän rino häd näng do s'ëëb tak'ëp baad hadoo doo, papuuj, sa saroor. 15 Ta noo gó naa sën-jeer hehãm do ganyyh. Ta me taj'aa et'ëëk sahõnh hẽ badäk hahȳy bã hanäng do häj n'aa babuuj. Tak'ëp tamejũũ da sa hã, dooh tat'yyd mehĩin da ky nadah'eeh doo. Tatu me sapaar s'ëëb, tabag'ääs do heen n'aa me tabag'ääs da sa hã. Uwa ag ta hood gó ji getsi doo da ji tsyym me, P'op Hagä Do Sahõnh hẽ Haj'ap Do tak'ëp takawajãän doo gó kawaaro jó hasooh do rejãã da nesaa do moo bok doo. 16 Ta hatsë hã, ta hã hadäk doo, ta kóm hã na-ääj hẽ takerii däk hahȳ ta häd seeh: “Sa Wahë N'aa Heh'äät Doo, Hyb N'aa Jew'yyk Do Sa Wahë N'aa.”

17-18 Tii b' ŷ bahapäh ääs see papŷŷj jó hageët doo. Tak'öp hadoo doo me ta kyyh tanaëenh sahõnh hē taw'ëed dab hawēh doo, wē hā habong doo. Hahŷŷ da ta kyyh sa hā: “B'ëep dana bē bawēh hyb n'aa bē hā P'op Hagä Do anoo doo. Hāj n'aa sa wahē n'aa sa dab, warahén sa wahē n'aa sa dab, karejan do sa dab, kawaaro sa dab, kawaaro jó hat'oonh do paa sa dab bē tā da. Sahõnh hē badäk hahŷŷ bä habong do sa dab, kariw n'aa temah do sa dab, sa karom sa dab, ky n'aa etsëeh do sa dab, ky n'aa nets'äs do sa dab na-ääj hē da bē tā”, näng ääs papŷŷj jó hageët do kyyh taw'ëed sa tā hawēh do hā.

19 Tii bä kä, ŷ hapäh tabanas'aa akajar me hanyyh do paah, hëej sa wahē n'aa sa warahén sii hē séd hā rakata padëek, kawaaro jó hasooh do wē, ta warahén daheeh sa wē rakaneb'ooh hyb n'aa paawä. 20 Tii d' rakarën né paawä, tabanas'aa kamaso däk. Ta ky n'aa rod noo kanesa doo, meuj n'aa näng do moo wät do paa na-ääj hē takamaso däk, tii bä, rabadëp nä bä, karaj'aa hadoo doo gó, tëeg hõõ gó, saw'aak do hahõng doo gó radewäts bëej kän. Meuj n'aa näng doo me ta ky n'aa rod noo kanesa do wedii paa tabanas'aa heen n'aa gad'oo doo, kabariih, tabanas'aa heen n'aa hyb n'aa jew'yyk doo. 21 Sahõnh hē sa kyyh has'üüt do paah, kawaaro jó hasooh do neboh bëeh ta sën-jeer me, ta noo gó naa ganyyh doo me. Sahõnh hē taw'ëed sa dab hawēh do noo nehõj padäg tak'öp kanekan do hyb n'aa sa tā.

Miw hedoo do ta baab ky n'aa hahŷŷh

20 Tii b' ŷ hapäh ääs see hŷ pong jó naa hahyng doo. Tak'öp t'öp gadarong do tabanesaa do noo tæg ta moo gó. Haak sapuuw hadoo haeh do tatón ta moo gó. 2-3 Tii b' tamaso däk tabanas'aa dõm näng doo, aw'yy hadoo do pooj hawät do Dijab ramaneëenh doo, Nesaa Do Yb. Tamaw'yyd däk haak sapuuw hadoo doo me, tii b' tak'öp t'öp gadarong doo gó tadawäts hyy kän. Miw ta baab tabagëet. Tii b' ääs noo gatsëe däk, tanoo garib däk t'öp gadarong do tabanesaa do nooh, badäk hahŷ hāj n'aa babuuj tawad'ii mahãnh miw hedoo do ta baab noo gó. Miw hedoo do ta baab jawén paa bä, takado nyh dó da.

4 Tii bä ŷ hapäh rabag'ääs do tyng n'aa. Ta jó rabat'oonh tii, sa hā P'op Hagä Do an'oo däk do ta wób raky n'aa etyy hyb n'aa.^o

^o 20.4 Tahajaa na-ääj hē ji erii bä: “Ta wób rabag'ääs hyb n'aa.”

ÿ hapäh na-ääj hē baad hadoo do Jesus metēeh do ranerét do hyb n'aa, P'op Hagä Do kyyh ranerét do hyb n'aa ranu gehög bong do sa h'yyb tym. Ta ti dooh paa rahyb n'aa jewyyg bä tabanas'aa. Dooh paa rahyb n'aa jewyyg bä kabarii tabanas'aa heen n'aa. Dooh paa ragado bä tabanas'aa heen n'aa sa maboor hā, sa moo hā. Ta ti ragenä boo kän, tii b' Kristo sii rabagää kän miw ta baab noo gó. ⁵Jääm pooj jé ji ganyyh do tii. Dejöp do wób dooh ragenä boo bä miw hedoo do ta baab noo gó. ⁶Ky n'aa kedeng, tsyt hē P'op Hagä Do wē kasēew bong tii, jääm hē pooj jé ji ganyyh do noo gó gen'yyh doo. Ta ti hedoo doo, dooh da rahob bä banesaa hēnh, pawóp nuu me däg radejöp do kamaneēnh doo.^p P'op Hagä Do wē, Kristo wē na-ääj hē ramoo bok da, sa hā rahyb n'aa jew'yyk da. Kristo sii rabag'ääs da miw ta baab noo gó.

⁷Miw hedoo do ta baab tabēej hōm jawén paa bä, Nesaa Do Yb kado nyh dó tabagēet doo gó naa. ⁸Ahōm da tii bä badäk hahÿÿh bä haw'ääts hē, sahōnh hē häj n'aa babuuj tawedii hyb n'aa. Séd hā da rakata padēek tan'oo bä, Gog, Magog ramaneēnh doo,^q rakaneb'ooh hyb n'aa. Tak'öp rakanekan da. K'ääts tēg akajar nabyy me hanäng do hawób né da. ⁹Jé pad'yyt hē badäk hahÿÿh bä naa rabena da. P'op Hagä Do karapee panang, panang P'op Hagä Do kamahän do ranu haw'ööd däk da, sa wē rakamaj'ii hyb n'aa paawä. Tii bä hÿ pong jé naa tēeg hōo adēe hyng da sa jó. Sahōnh hē ragawatsig hōm da, aooj jēng da. ¹⁰Tii bä, Dijab, hēej babuuj wedii do paah, radawäts tu tame karaj'aa hadoo doo gó, saw'aak do^r hahōng doo gó, tabanas'aa, ta ky n'aa rod noo kanesa do radewäts bēnh do paa me. Ta tii bä rahob had'yyt hē. Dooh da tahēej bä rahoop doo.

Dejöp do paa P'op Hagä Do ky n'aa etyy do ky n'aa hahÿÿh

¹¹Tii bä ÿ hapäh tabag'ääs do tyng n'aa haeh doo, hawak doo, ta jó hasooh do na-ääj hē. Ta jasooh do matym gó hanäng do paa badäk hahÿÿh, wē na-ääj hē bedo bong. ¹²Tii bä sahōnh hē dejöp do paah, ky n'aa ets'ēeh do paah, ky n'aa nets'äs do paa na-ääj hē P'op Hagä Do bag'ääs do tyng n'aa pooj jé rababē kän ÿ hapäh.

^p 20.6 Taw'ääts hē 2.11 hā ji ner'oot ta ti ky n'aa.

^q 20.8 Ta ti *Gog, Magog* ramaneēnh doo, Nesaa Do Yb karapee P'op Hagä Do wē h'yy kawereem do sa h'yyb mahüüm n'aa tii, P'op Hagä Do karapee wē kaneb'ooh doo.

^r 20.10 Mäs kyy me ta ti saw'aak do ramaneēnh *enxofre*. Tak'öp mahÿÿnh do ta tsyg ji poo gó tajēē bä. Tak'öp tabahōng, tak'öp ta buu banesaa.

Tii bā ma kahé bāh hā kasëets dāg kån ta hā ramoo bok do kerih doo. Ma kahé bāh, edëb had'yyt do gadoo do sa häd kerih do heen n'aa tagasëets hõm na-ãāj hē. Tii b' dejëp do paa P'op Hagä Do ky n'aa ety dāk. Ma kahé bāh hā takerii dāk ramoo bok do paah. Ramoo bok do pénh raky n'aa kety dāk. ¹³Dejëp do paa akajar me pehäs do paah, dejëp doo, dejëp do rababong bā habong do na-ãāj hē P'op Hagä Do ky n'aa ety dāk. Ramoo bok do pénh né hē sahõnh hē raky n'aa kety dāk. ¹⁴Tii bā dajëb gawatsig hõm. Ades häd nāng doo, dejëp do rababong do gawatsig hõm na-ãāj hē. P'op Hagä Do dawäts hõm ti ta me, karaj'aa hadoo doo gó, tëeg hõõ hahõng doo gó. Akajar hahõng doo, pawóp nuu me dāg dajëp do tii. ¹⁵Ta tii bā radewäts bëenh sahõnh hē sa häd kanerih do edëb had'yyt do gadoo do heen n'aa hā.

Jerusarënh papuuj ky n'aa hahÿyh

21 Tii bā wë papuuj, hëej papuuj ÿ bahapëë kån. Badāk hahÿ pooj jé hanāng do paah, wë pooj jé hanāng do paa bedo bong. Doooh boo akajar. ²Tii bā panang Jerusarënh papuuj,^s tsyt hē P'op Hagä Do wë kasëew dāk do ÿ bahapäh hÿ pong jé naa hahyng doo, P'op Hagä Do bawät doo bā naa. Tak'ëp tabanäm, maruus katëë do pan'aa saroor tak'ëp hanäm do dadāk doo da, ta patug pan'aa tagadoo hyb n'aa hadoo. ³Tii bā P'op Hagä Do bag'ääs do tyng n'aa bā naa rë tanyy ky hadoo: “Hÿÿ kã, ajyy, ÿÿj rababok doo bā P'op Hagä Do panang. Sa mahang P'op Hagä Do bawät da. Ta karapee da tii. Sa sii né da P'op Hagä Do bawät. Ti né hē ti rah'yy kaha'eeh doo. ⁴P'op Hagä Do awug hõm da sa ty nabëeh. Doooh wäd dajëb. Doooh dajëp do hyb n'aa h'yy katón wät péh, dooh wäd do hyb n'aa dajëb. Doooh ji aód wäd bā. Doooh ji ahob wäd bā. Tii d' tawén hadoo da, badoo wät do hyb n'aa pooj jé hanāng doo”, nāng P'op Hagä Do bag'ääs do tyng n'aa bā naa ganyyh do kyyh. ⁵Tii b' tabagā tyng n'aa jó hasooh do ky hadoo: “Sahõnh hē papuuj dāk ÿ an'oo bā”, nāng. Ti taky hadoo hā ÿÿ: “Merii sahõnh hē hahÿ õm ÿ maher'ood wät doo. Te hub né hē hahÿ ÿ her'oot doo, tahajaa ji ky dahé bā”, nāng. ⁶Tii b' taky hadoo ënh: “Sahõnh hē kaja dāk. ÿ né hē Aw-Pah, ÿ né hē Omekah. ÿ né hē jããm hē pooj jé hawät doo, ÿ né hē tagadëëg ub hawät doo. Hoo kaanh do hadoo do hā ÿ anoo da tabeëëk hyb

^s 21.2 P'op Hagä Do karapee sa panang tii.

n'aa naëng ji edëb had'yyt hë hanoo doo. Bag hënh ÿ banoo da ta tii. Doooh ta sãm ÿ gahëën bã. ⁷Jé nesaa do hã j'aa ketsë do paa hã ÿ anoo da sahõnh hë hahÿ papuuÿ ÿ pehuuj wät doo. ÿ da P'op Hagä Do rah'yy kaha'eeh doo. Karapé haa d' tii. ⁸Tii d' nado hëp ÿ n'aa rahoop do je'ÿÿm do hyb n'aa ÿ rahyb n'aa eréd hõm do sa hã, Jesus hã h'yy kanae bong do sa hã, nesaa do sa h'yyb gó hanäng do sa hã, sa da hadoo do dahej'ëëp do sa hã, sa ÿÿm sa patug nadoo do sii he'ÿÿh do sa hã, mehëm do sa hã, kabarii hã h'yy ka'eeh do sa hã, daap men'yyh do sa hã na-ããj hë. Karaj'aa hadoo doo gó, tëëg hõõ hadoo doo gó, saw'aak do hahõng doo gó radewäts bëënh da tii. Pawóp nuu me däg dajëp do tii", näng hã ÿÿ P'op Hagä Doo.

⁹Tii bã setsi hedoo do ããs, setsi baad nadoo do badäk hahÿÿ bã habong do ahoop do man'aa do paa see ana kãn wë ÿÿ, ti hã ÿ taky hadoo: "B'ëëp. Maruus hadoo doo, B'éé T'aah ÿÿm pan'aa hadoo do ÿ metëëh da a hã", näng ta kyyh. ¹⁰Tii bã s'ëëh hadoo ÿ bahapäh P'op Hagä Do Sahee an'oo bã. Säh ÿ hadoo doo gó ããs ÿ tamahüüm kãn waëë aeh do p'op nu däk doo hënh. Ta tii bã Jerusarënh papuuÿ, tsyt hë P'op Hagä Do wë kasëew däk do panang, hÿ pong jé, P'op Hagä Do bawät bã naa hahyng do tametëëh hã ÿÿ. ¹¹Panang gabar'ëëng däk P'op Hagä Do bag tak'ëp gabarëëh do an'oo bã. Pã tak'ëp ky n'aa gebah do gabarëëh do hadoo tagabar'ëëng. Pã gabarëëh do jas-peh häd näng do ty gahiin do hadoo, hapees do hadoo. Tak'ëp ty ganäm pã tég hawak do hadoo. ¹²Panang w'oo hã ta hadë tak'ëp p'op nu däk doo. 12 ta nooh. Sét ta noo ken'yyh do hã ããs see bagëët. Sét ken'yyh ta noo hã takerii däk 12 hedoo do Isaraéw taah sa panaa du n'aa do sa häd. ¹³Papÿÿÿj hana hënh tamawoob hë ta nooh. Papÿÿÿj hahyng hënh tamawoob hë. Ta karawaa me tamawoob hë, ta karawaa see me tamawoob hë ta nooh. ¹⁴12 pã ta hadë hejój n'aa. Sét ken'yyh do hã takerii däk 12 hedoo do B'éé T'aah mejüü do sa häd. Sét ken'yyh pã hã takerih sét hë häd.

¹⁵Ããs si ÿ her'oot do atón ji metyy do nahëë k'ããts tég gabarëëh do s'ëëb ji tatu hadoo doo. Ta me tametyy panang ta madawëët doo, ta gagod, panang nooh, panang hadë. ¹⁶Séd pénh panang ta madawëët doo, ta gagod. Tii b' ji metyy do nahëë me panang ããs etyn hõm. 2,200 kirõöm ta madawëët doo. Ti pénh ta gagod, ti pénh tanu däk doo. ¹⁷Tii bã ããs ety hõm ta hadë n'aa. Ta hadë hebaan doo, 65 meet. Ji metyy do pénh né hë ti ããs metyy doo.

¹⁸ Pã gabarëeh do jas-peh häd näng do s'ëeb panang hadë. Tak'ëp baad hadoo do k'ääts tög gabarëeh do s'ëeb me panang katamaa däk. Ty ganäm, paras-ko hadoo. ¹⁹ 12 hedoo do pä, ta hadë mejój n'aa hä sahõnh hë hedoo pé pä gabarëeh do ky n'aa gebah doo. Pã gabarëeh do jas-peh häd näng do pä ta hadë hejój n'aa see hä. ^t Pã gabarëeh do sapiro häd näng do ta see hä. ^u Pã gabarëeh do agata häd näng do ta see hä. ^v Pã gabarëeh do emerad häd näng do ta see hä. ^w ²⁰ Pã gabarëeh do onis häd näng do pä ta hadë hejój n'aa see hä. ^x Pã gabarëeh do rubi häd näng do ta see hä. ^y Pã gabarëeh do kirisorit häd näng do ta see hä. ^z Pã gabarëeh do beriwo häd näng do ta see hä. ^a Pã gabarëeh do topasijo häd näng do ta see hä. ^b Pã gabarëeh do kirisop häd näng do ta see hä. ^c Pã gabarëeh do jasïn-to häd näng do ta see hä. ^d Pã gabarëeh do ametis häd näng do tagadëg ub pä ta hadë hejój n'aa hä. ^e ²¹ Gabarëeh do perora häd näng do s'ëeb 12 hedoo do panang hadë noo hä ji bejeng doo bä. Sét hë perora ken'yyh sét ta noo pan'aa. ^f K'ääts tög tak'ëp baad hadoo do s'ëeb ta tyw n'aa panang hoo gad'oo bä tabës doo. Ty ganäm paras-ko hadoo.

²² Ta ti panang bä dooh ÿ hapëe bä tób P'op Hagä Do rahyb n'aa esee do tób n'aa. Dooh hyb n'aa péh, P'op Hagä Do Sahõnh Hë Haj'ap Doo, B'éé T'aah na-ãäj hë panang bä né hë rababok do hyb n'aa. ²³ Ta ti panang bä, dooh hyb n'aa pé papÿÿj bag, kamarab bag, tabawag had'yyt hë do hyb n'aa P'op Hagä Do bag tak'ëp gabarëeh do an'oo bä. B'éé T'aah na-ãäj hë panang bag hadoo. ²⁴ Panang bag gó sahõnh hë hëej babuuj^s rababok da. Sahõnh hë hëej sa wahë n'aa, Jesus hä h'yy kae däk doo, panang hënh ramenaa da rakaweh'ëeh doo, ta tii bä rabajëe p'ëe bä, P'op Hagä Doo, B'éé T'aah rakawehëe däk hyb n'aa kä. ²⁵ Dooh da ranoo

^t 21.19 Häd pëeh ty gadoo ta ti *jas-peh*.

^u 21.19 Häd ty gabajaruu ti *sapiro*.

^v 21.19 Hahiin, rii näng ti *agata*.

^w 21.19 Hapëeh ty gadoo ta ti *emerad*.

^x 21.20 Häd hasënh ty gadoo ta ti *onis*.

^y 21.20 Häd hahiin ta ti *rubi*.

^z 21.20 Hapees ty gadoo ta ti *kirisorit*.

^a 21.20 Hapees ty gadoo ta ti *beriwo*.

^b 21.20 Kata ty gadoo ta ti *topasijo*.

^c 21.20 Jawaraah tyb ty gadoo ta ti *kirisop*.

^d 21.20 Kata häd hiin do hadoo ta ti *jasïn-to*.

^e 21.20 Sãanh tyb hadoo ta ti *amētis*.

^f 21.21 Nu nad'ëed its *perora* häd näng do badäk hahÿÿ bä ji aw'yyt doo. Tak'ëp tanu eh hahÿ perora.

^g 21.24 Jesus hä h'yy kae däk do ti ta tii. Jesus hä h'yy kana'eeh do paa p'ooj ub radewäts bëenh akajar hahõng doo me.

gatsëe bä panang. Dooh hyb n'aa péh. Adëb bä had'yyt hë ta tii bä. Dooh wäd atsëm. ²⁶Sahõnh hë hëej babuuj rabajëe p'ëe da panang hënh P'op Hagä Do raj'aa etsë hyb n'aa, ta hã raweh'ëeh hyb n'aa.^h ²⁷Dooh nesaa pé t'ii hënh hajëe pëe péh. Dooh da rajëe pä bä ta ti bä kabarii hã h'yy ka'eeh do paah, P'op Hagä Do wad'ii do paah. Jããm hë hajëe p'ëe da ta tii bä B'éé T'aah wë hanäng do edëb had'yyt do gadoo do sa häd heen n'aa hã sa häd kerih doo.

Tamii edëb had'yyt hë hanoo do ky n'aa hahÿÿh

22 Tii bä kä, tamii awäd had'yyt hë do naëng hanoo do äãs metä wäd kãn hã ÿÿ. Paras-ko s'ëeb hadoo, tak'ëp ty ganãm pä tëg hawak do hadoo tamii. P'op Hagä Doo, B'éé T'aah daheeh sa bagä tyng n'aa bä naa taganyyh. ²Ta tyw n'aa panang hõo bä tabës do hoo gad'oo bä tamii mahyng. Ta nabyy me, ta nabyy see me na-ääj hë tabahäng joom ji hed'ëep doo. Kamarab hë had'yyt hë ti rabeaak. ¹²nuu me sét ta baab ken'yyh rabeaak. Dooh hëej haw'ääts hë babuj n'aa rahob wäd bä nahëeh, baad had'yyt hë rababok tan'oo bä ta ti joom g'aad. ³Ta tii bä dooh ky n'aa kawasee do tanyy wäd bä. Tii d' tawén hadoo da, panang bä né hë P'op Hagä Doo, B'éé T'aah rabag'ääs do tyng n'aa batooj kãn do hyb n'aa. P'op Hagä Do karapee, panang buuj, rahyb n'aa jew'yyk da ta hã. ⁴Rahapäh da P'op Hagä Do mamets. Sa maboore hã takerii däk da ta häd. ⁵Dooh wäd da atsëm. Dooh hyb n'aa wät pé sa bag, dooh hyb n'aa wät pé papÿÿj bag. P'op Hagä Do ti sa bag. Ta karapee rabagãã had'yyt da. ⁶Tii bä äãs ky hadoo hã ÿÿ: “Te hub né hë sahõnh hë mahapäh doo, mamaa napäh doo, tahajaa ji ky dahé bä. Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, P'op Hagä Doo, ta ky n'aa rod h'yyb mahũũm do tamejõ wät ta äãs, nayyw hë hawät do ta karom sa hã tametëeh hyb n'aa”, näng äãs kyyh hã ÿÿ.

⁷Tii bä Jesus ky hadoo: “Bë hyb n'aa matakä da! Nayyw hë da ÿ matëeh. Ky n'aa kedëng da, ta jawén hawät do ky n'aa hahÿÿ hã kerih do ky daheeh doo”, näng.

⁸ÿ Jowãw, ÿ né hë ti sahõnh hë hahÿ maa napäh doo. ÿ né hë ti sahõnh hë hahÿ hapäh doo. Sahõnh hë ta ti ÿ maa napäh jawén paa bä, ÿ bahapäh do jawén paa bä, ÿ badëe jat tũũ äãs

^h 21.26 Tahajaa na-ääj hë ji erii bä hahÿÿ da: “Panang hënh ramajëeh da badäk hahÿ hëej babuuj sa ma ky n'aa gebah doo, rakaweh'ëeh hanoo doo, P'op Hagä Do hã takan'oo däk hyb n'aa kä, P'op Hagä Do kawehëe däk hyb n'aa kä.”

sahõnh hē ta ti hã ÿ metēeh do tsyym pa, ta hã ÿ j'aa etsē hyb n'aa paawä. ⁹Tii b' taky hadoo: “Doooh. Tii d' madoo manäh. P'op Hagä Do karom né ÿyh, ta karom mabahadoo doo da né hē, a wakään hedoo do Jesus ky n'aa rod ta karom rabahadoo doo da, sahõnh hē hahÿ kerih do ky dah'eeh do ta karom rabahadoo doo da na-ääj hē. P'op Hagä Do ti maj'aa etsē!” näng ta kyyh.

¹⁰Tii bä taky hadoo ênh hã ÿy: “Majejën manä ta jawén hawät do ky n'aa hahÿ hã ma kahé bäh hã kerii däk doo, edaa däk do hyb n'aa kerii däk do kajaa. ¹¹Edaa däk do hyb n'aa ta ti kajaa doo, na mabok nesaa doo gó nesaa do moo heb'ook doo, rakanarēn bä rah'yy kawanareem bä. Na ji h'yyb hasuts däk do hadoo hanoo doo gó rababok nä hÿ jawén sa h'yyb hasus do hadoo do hã rakanarēn bä rah'yy kawanareem bä. Tii d' nado baad hadoo do moo bok doo. Taw'ääts hē baad hadoo do ramoo boo had'yyt hē. Ti hadoo ênh tsyt hē P'op Hagä Do wē habok doo. Taw'ääts hē tii da né hē rababoo had'yyt hē”, näng ääs kyyh.

¹²Ti Jesus ky hadoo: “Bē hyb n'aa matakä da! Nayyw hē da ÿ kajaa. ÿ kajaa bä kä ÿ manaa da sahõnh hē ta sãm. Ramoo bok do pénh da ÿ banoo sahõnh hē sa hã ta sãm. ¹³ÿ né hē Aw-Pah, ÿ né hē Omekah. ÿ né hē jããm hē pooj jé hawät doo, ÿ né hē tagadēeg ub hawät doo. ÿ né hē sahõnh hē du doo doo, ÿ né hē sahõnh hē gawats'iik doo. ¹⁴Ky n'aa kedēng da sa saroor rahetsyyd wät doo.ⁱ Sa hã takan'oo däk panang Jerusarēnh papuuj gó rabajēe p'ēe hyb n'aa. Sa hã takan'oo däk joom ji hed'ēep do ag rabepóh hyb n'aa. ¹⁵Ajyy ÿyj awaar nesaa do hedo padēek doo, mehēm doo, sa ÿym sa patug nadoo do sii ha'ÿyh doo, sa da hadoo do dahej'ēep doo, kabarii hã h'yy ka'eeh doo, te hub nadoo do gen'aak do na-ääj hē, dooh rahaja bä rajēe pä bä ta tii bä.^j

¹⁶“ÿ Jesus, ÿ mejō däk ääs karom ÿ seeh, hã ÿ h'yy ka'eeh do hã sahõnh hē hahÿ tamaher'oot hyb n'aa. ÿ né hē ta ti Dawi panaa Dawi hã P'op Hagä Do ky däng do paah. Watom tak'ēp gabarēeh do hadoo ÿyh”,^k näng Jesus kyyh.

¹⁷P'op Hagä Do Sahee, B'éé T'aah ÿym pan'aa^l na-ääj hē ky hadoo Jesus hã: “B'ēep ahyh!”, nāk sa kyyh. Taw'ääts hē hahÿ

ⁱ **22.14** Ji saroor ji hetsyyd wät do ky n'aa gó tabeh'uum ji h'yyb tym ky n'aa. Baad hado däk ji h'yyb, Jesus ji hyb n'aa dajēp do hyb n'aa.

^j **22.15** Tabanesaa hēnh, akajar hahōng doo bä radewäts bēenh tii.

^k **22.16** Watom tapaj'ēe bä bawag däk do heen n'aa hadoo Jesus, papuuj P'op Hagä Do moo wät do kajaa do tametēeh do hyb n'aa.

^l **22.17** Ta hã h'yy ka'eeh do tii.

maa new'ëë do ti na-ããj hẽ raky hadoo: “B'ëëp ahyyh!” Jé hoo kaanh do hadoo doo, jé karên doo, taw'ããts hẽ tabana Jesus wë, tagadoo hyb n'aa naëng ji edëb had'yyt hẽ hanoo doo, bag hẽnh kan'oo däk doo.

¹⁸ Tak'ëp péj ÿ maher'oot ta jawén hawät do ky n'aa hahÿ ma kahé bãh hã kerih do maa napäh do hã. Hahÿÿ da bë ÿ maher'oot: Hahÿ kerii däk do bahãnh herih pé ta hã, ta ti hedoo do hã P'op Hagä Do anoo da baad nadoo do ta ky n'aa hahÿ ma kahé bãh hã kerii däk doo, ta bahãnh ji erii bã. ¹⁹ Ta jawén hawät do ky n'aa, hahÿ ma kahé bãh hã kerih do ta ky n'aa wób hado hõm péh, ta ti hadoo do hã dooh P'op Hagä Do an'oo wäd bã panang tsyt hẽ kasëew däk doo hẽnh tajëë suun bã, ta ky n'aa hahÿÿ hã kerih doo. Dooh tan'oo wäd bã joom ji hedëp do ag tepoo bã, ta ky n'aa hahÿ ma kahé bãh hã kerih doo.

²⁰ Hahÿÿ da Jesus, hahÿÿ hã bë tamaher'oot do kyyh: “Nayyw hẽ da ÿ bahyng ÿ matëeh doo. Né hup ÿ né hẽ”, nãng.

“ÿÿ. Tii d' né hẽ. Taw'ããts hẽ. B'ëëp ahyy Jesus, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo”, nãng ÿ ta hã.

²¹ ÿ karên Jesus Hyb N'aa Jawyk Do ky enyym P'op Hagä Do karapee sa wë. Tii d' né hẽ taw'ããts hẽ. Jããm hẽ kã.